

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra výtvarné výchovy

Bakalářská práce

Rostlinný motiv v malířství
koncem 19. a v první polovině 20. století

Vegetable motif in painting at the end of the
19th and the first half of the 20th century

Vypracovala: Hana Kovářová
Vedoucí práce: Doc. Lenka Vojtová Vilhelmová, ak. mal.

České Budějovice 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce fakultou, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne

.....

Podpis studentky

Poděkování

Mé poděkování patří paní docentce Lence Vojtové Vilhelmové, ak. mal., za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala. Dále děkuji Mgr. Miroslavě Vítové za korekturu práce. V neposlední řadě bych ráda poděkovala mé rodině a blízkým za veškerou podporu v průběhu mého studia, která pro mne byla velmi důležitá.

Abstrakt

Bakalářská práce *Rostlinný motiv v malířství koncem 19. a v první polovině 20. století* sestává ze dvou částí, teoretické a praktické.

Teoretická část se zabývá motivem rostliny v malířství koncem 19. a v první polovině 20. století. Přibližuje květiny jako rostliny ve významových vrstvách, které jsou součástí výtvarného díla. Příkladem je předkládané dílo **P. A. Renoira**.

Praktická tvůrčí část prezentuje osm lavírovaných kreseb s motivy rostlin, jako jsou: **gladiol, lilie, hortenzie, růže, slunečnice a cínie**. Součástí prezentace je série skicového materiálu.

Klíčová slova: květina, rostlinný motiv, Pierre-Auguste Renoir, impresionismus, lavírovaná kresba, skici

Bibliografická citace práce

KOVÁŘOVÁ, Hana. *Rostlinný motiv v malířství koncem 19. a v první polovině 20. století*. České Budějovice, 2022. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. Katedra výtvarné výchovy. Vedoucí práce: Doc. Lenka Vojtová Vilhelmová, ak. mal.

Abstract

The bachelor's thesis *Plant motif in painting at the end of the 19th and the first half of the 20th century* consists of two parts, theoretical and practical.

The theoretical part deals with the motif of plants in painting at the end of the 19th and the first half of the 20th century. It introduces flowers as plants in the layers of meaning that are part of the artwork. As an example is presented the work of **P. A. Renoir**.

The practical creative part presents eight wash drawings with plant motifs, such as: **gladiolus, lily, hydrangea, rose, sunflower and zinnia**. The presentation includes a series of sketch material.

Keywords: flower, plant motif, Pierre-Auguste Renoir, impressionism, wash drawing, sketches

Obsah

Úvod	8
I. Teoretická část.....	10
1 Rostlinný motiv jako symbol, umělecký námět	11
1.1 Rostlinný motiv v malířství koncem 19. století.....	16
1.2 Renoirův přítel Claude Monet a jeho fascinace přírodou	24
1.3 Život a tvorba Pierre-Augusta Renoira v kontextu doby.....	27
1.4 Renoirova díla zastoupena v mnoha galeriích světa i soukromých sbírkách	30
2 Rostlina jako námět v malbě Renoira v období od r. 1857 do r. 1919.....	34
2.1 Plenérová tvorba v okolí Fontainebleau forest.....	35
2.2 Kytice, zahradní motiv a luční motiv v tvorbě Renoira.....	36
2.3 Krajinomalba na ostrově Guernsey	40
II. Praktická část	42
3 Autorská tvorba na základě vlastní inspirace zahradními květinami	43
3.1 Výtvarná realizace.....	44
Závěr.....	47
Seznam použitých zdrojů	50
Monografické publikace.....	50
Příspěvky v tištěné seriálové publikaci.....	52
Internetové stránky	52
Elektronický dokument.....	56
Seznam příloh.....	57
Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části.....	58
Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části	77
Přílohy III. Fotodokumentace květin	81
Přílohy IV. Fotodokumentace postupu práce	82
Přílohy V. Fotodokumentace výsledku práce	84

Zdroje příloh.....	89
Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části.....	89
Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části	95
Přílohy III. Fotodokumentace květin	97
Přílohy IV. Fotodokumentace postupu práce	97
Přílohy V. Fotodokumentace výsledku práce	97

Úvod

Bakalářská práce pod názvem *Rostlinný motiv v malířství koncem 19. a v první polovině 20. století* je ve formě teoretické a tvůrčí praktické.

Teoretická část předkládá čtenáři pohled na zpracování rostlinného motivu malíři koncem 19. století, s hlavním zaměřením na díla **Pierre-Augusta Renoira**. Je zde v přímé souvislosti reflektováno období impresionismu a postimpresionismu a Renoirovi soudobí umělci, jako např. významný **Claude Monet**. Dále práce přibližuje vývoj ztvárnění květinového námětu v malířství počátkem 20. století, opět v kontextu Renoira.

První řádky textu čtenáře seznámí s rostlinným motivem jakožto symbolem a uměleckým námětem. Od těchto obecných poznatků se přejde k jednotlivostem, které budou představeny na konkrétních Renoirových dílech s rozborem po stránce malířské, kompoziční i technologické.

Cílem této bakalářské práce je představit rostlinný motiv jakožto cenný zdroj inspirace malířů koncem 19. století a první poloviny 20. století, s důrazem kladeným na díla P. A. Renoira. Cílem je také ukázka autorské tvorby obsahující osm lavírovaných kreseb, inspirovaných oblíbeným květinovým námětem (**gladiol, lilie, hortenzie, růže, slunečnice a cínie**). Součástí této prezentace je i série skicového materiálu. Zde může čtenář pozorovat rozdílné přístupy zmiňovaných umělců k dané tématice a vnímat jedinečnost každého ztvárnění.

Stěžejní kapitolou této práce je *Rostlinný motiv v malířství koncem 19. století*, zabývající se vývojem, společenskou situací a uměleckou sférou té doby. Kapitola podrobněji popisuje významný umělecký směr – impresionismus, ve kterém tvořil i Renoire. Dále seznamuje s dalšími vybranými zástupci tohoto směru a nabízí ukázky jejich maleb s rostlinným motivem.

Důležitými nastudovanými odbornými zdroji se stala publikace *Výtvarné umění – výkladový slovník* od Jana Baleky, která nastínila základní vyložení pojmu květina a její symboliku a také řadu dalších pojmů. Kniha *Leonardo da Vinci – malířské a kreslířské dílo* od Franka Zöllnera poskytla významný vhled do zobrazení symboliky rostlin v malbě. Přínosem byla také studie historické knihy *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*, napsané Petrem Ondřejem Matthiolim, která nesmí být při problematice rostlinného motivu opomenuta. Dále posloužil titul *Jak je poznáme? Umění impresionismu* od Hajo Düchtinga, který se ukázal jako

nesmírně cenný pro studium historicko-uměleckého kontextu, stejně tak jako *Příběh umění* od Ernsta Hanse Gombricha, *Dějiny umění/ 8* od José Pijoana, *Světové dějiny II* od Vratislava Čapka, Jaroslava Pátka a Otto Zwettlera, *Encyklopedie umění nové doby* od Reného Hyughe nebo *Dějiny výtvarného umění* od Marie Černé. Jako primární zdroj informací o životě a dílech Renoira byla využita publikace *Auguste Renoir* od Jaromíra Neumanna a tištěná seriálová publikace *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*.

Praktická tvůrčí část navazuje na část teoretickou a představuje autorské zpracování série lavírovaných kreseb a skicového materiálu na motivy jednotlivých zahradních květin. Jsou zde uplatněny poznatky z praktických předmětů a inspirace z teoretické části, především z kreseb a maleb Renoira, doplněných o studium dalších historických i současných umělců. Výstupem je pak série lavírovaných kreseb a skicového materiálu na motivy šesti vybraných zahradních květin (**gladiol, lilie, hortenzie, růže, slunečnice a cínie**). Na tyto květiny je brán větší zřetel i v části teoretické.

I. Teoretická část

1 Rostlinný motiv jako symbol, umělecký námět

V samotném začátku práce bude dobré si alespoň ve stručných obrysech připomenout, jaký význam měla rostlina pro člověka napříč civilizacemi, jaká symbolika jí byla připisována a jaké tvůrčí tendence v nás lidech podněcovala.

Rostliny jsou s lidstvem spjaty od nepaměti a jejich přínos je nemalý. „Život každého člověka na Zemi je určitým způsobem vázán na rostliny.“¹ „Bylo to tak na začátku lidské vzdělanosti, je to tak i nyní a pravděpodobně to bude tak i v budoucnosti.“² Na rostlinu můžeme nahlížet z nejrůznějších úhlů, jako na: přírodovědný prvek, důležitý zdroj potravy (již v pravěku se lidé naučili rozeznávat rostliny jedlé, nejedlé nebo dokonce jedovaté na základě pozorování okolní přírody),³ krmivo pro zvířata, přírodní léčivo (řadu léčivých rostlin znali již staří Sumerové, Asyřané i staří Egypťané;⁴ staří Řekové a Římané, jako např. Anaxagoras, Hippokrates nebo Aristoteles položili ve svých spisech základ pro vědecktější posuzování rostlin,⁵ a rozšíření znalostí o léčivých rostlinách pak umožnil objev knihtisku),⁶ užitkovou rostlinu (k barvení a vydělávání kůže; pomoc při praní, mytí a čištění; vyráběly se z nich pletené výrobky a tkaniny; odpuzovaly škůdce; nahrazovaly pochutiny jako čaj, kávu a tabák; děti si z nich vyráběly hračky),⁷ stavební hmotu atd. „Rostliny doprovázely člověka v průběhu přírodního, pracovního i církevního roku.“⁸ Na rostlinu však můžeme pohlížet ještě jinak: jako na symbol a umělecký námět (malířství, grafika, architektura, fotografie...). Tím se tato práce zabývá.

Základní symboliku květin popisuje Jan Baleka ve svém výkladovém slovníku. Vyjadřuje se o nich jako o symbolu jara a světla, naději budoucích plodů, upomínce ztraceného ráje, symbolu vesmírné rozmanitosti, a přesto řádu, neboť květiny a jejich části byly podřízeny geometrickým mírám; byly středem všeho, tj. obrazem vesmírné duše (v mytologiích Číny a Egypta).⁹

¹ KREJČA, Jindřich. *Velká kniha rostlin, hornin, minerálů a zkamenělin*. Vydání první, Bratislava: PRÍRODA, a.s., 1993, s. 9.

² Tamtéž, s. 238.

³ [Srov.] Tamtéž, s. 310.

⁴ [Srov.] Tamtéž, s. 310.

⁵ [Srov.] Tamtéž, s. 310.

⁶ [Srov.] Tamtéž, s. 310.

⁷ [Srov.] SCHERFOVÁ, Gertrud. *Plané rostliny a jejich zapomenutý význam*. Vydání první, Praha: Grada, 2019, s. 5.

⁸ Tamtéž, s. 7.

⁹ [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 195.

Co se týče vůně, ta byla ve starověku považována za vanutí vesmírné duše. Ke květinám se také váže geometrická symbolika, např. v pentagramu **růžového květu** nebo čísla osm u **lotosu**, i symbolika barev. Ta je velmi důležitá i ve výtvarném vyjádření. Žluté nebo oranžové zbarvení květiny odkazuje ke sluneční symbolice, červená barva vztah ke smyslovému, ale i krvi a utrpení. Modrá barva květiny symbolizuje nedosažitelné (modrý květ romantismu).¹⁰

Smyslová krása květin znamenala radost ze života (Orient, antika), byli jimi např. zasypáváni vítězové her, zdobeny chrámy, oltáře, sochy božstev, sloužily jako obětní dary, byly vinuty do girland a věnců, během průvodů jimi byly sypány cesty. Rovněž byly součástí svateb i pohřbů, lidé je kladli na rakve a hroby nejen jako symbol posmrtného života, ale také jako symbol pomíjivosti všeho pozemského a krátkosti lidského života.¹¹ Tato tradice se během církevních obřadů dochovala dodnes.

Ze starověku přejala symbolické významy květin také křesťanství, které je však přizpůsobilo svým představám. Zde můžeme např. uvést květiny kladené na rakev či hrob, které rovněž znamenaly naději na zmrtvýchvstání, věčné jaro posmrtného života a nebeský ráj. Byly symbolem křtěnců, nazývaných také květy víry, ale i svazku manželského.¹²

Obecná symbolika květin je dále provázána s jednotlivými druhy květin, které dovedou vyjádřit naše emoce a city beze slov, čehož bylo hojně využíváno především v dobách minulých. Např. původní význam **růže** sahá až do antiky, kde ji chápali jako ztělesnění pomíjivosti života (kvůli rychlému uvadání). Dnes jí obecně připisujeme význam lásky, a to na základě rudé barvy a trnů, které nás mohou stejně jako láska zraňovat. Dále má své významné místo v křesťanství, kde je symbolem Panny Marie a krásy.¹³ **Hortenzie** značí jakousi upomínku pro obdarovaného a např. **lilie** symbolizuje nevinnost.¹⁴

Květinové motivy jsou jedním z důležitých nositelů významu výtvarného díla („*věnce na hlavách postav; Flora;*¹⁵ *holandská zátiší vanitas;*¹⁶ *kytice dávané*

¹⁰ [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 195.

¹¹ [Srov.] Tamtéž, s. 195.

¹² [Srov.] Tamtéž, s. 195–196.

¹³ [Srov.] Skryté významy květin. *StudentPoint* [online]. 2015 [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.studentpoint.cz/skryte-vyznamy-kvetin/>

¹⁴ [Srov.] Tamtéž.

¹⁵ Flora: bohyně květů a jara, ze starověkého Říma.

¹⁶ Zátiší vanitas: tematizuje nicotnost a pomíjivost, téma populární zejména v Nizozemí v 16. a 17. století, zobrazuje předměty symbolizující smrt (lebka), čas (hodiny), pomíjivost (vadnoucí květiny a hnilý ovoc).

jako dík.)¹⁷ Umělce na květinách fascinovala především jejich proměnlivost a časová pomíjivost a snažili se o jejich zachycení.

Výtvarné zobrazení rostlinného motivu známe již z nástěnných maleb starověkého Egypta (viz Přílohy I., obr. 1). Oblíbeným námětem zde byl **lotosový květ**, který symbolizoval slunce a byl spojován se znovuzrozením. Stylizovaný motiv **lotosu** byl často používán také ke zdobení uměleckých předmětů, papyru, amuletů a keramiky.¹⁸

Květinové motivy se hojně vyskytovaly rovněž ve středověku, kdy byly oblíbeným dekorativním prvkem při zdobení gobelínů,¹⁹ které se objevovaly na zámcích a v kostelech po celé Evropě. V mnoha z těchto děl byla často vyobrazena skupina postav, umístěná na pozadí zdobeném opakujícími se květinovými vzory (viz Přílohy I., obr. 2).²⁰

V křesťanských námětech hraje květinová symbolika velmi důležitou roli. Starý i Nový zákon obsahuje četné zmínky o rostlinách, květinách i stromech. Našli bychom zde např. aloe vera, cedr, fíkovník, pšenici, **lilii**, **růži**, jabloň, olivovník atd. S rostlinami se hojně setkáváme také na křesťanských obrazech s Pannou Marií, Ježíšem i světci.²¹ Zde můžeme jako příklad významného díla uvést **Leonardovu**²² *Madonu s karafiátem* (viz Přílohy I., obr. 3). Výklad obrazu nám poskytuje také **Vasari**:²³ „Mezi jiným znázornil na tom obraze karafu s vodou a několika květy, které byly zázrakem životnosti, a navíc na nich napodobil rosu tak, že vypadala životnější než sám život.“²⁴ Červený **karafiát**, po kterém Ježíšek neobratně sahá, symbolizuje utrpení a malíř tímto nevinným dětským gestem poukazuje na Spasitelovu smrt na kříži. Křišťálová váza s květinami je zřetelný poukaz na Mariinu čistotu a panenství.²⁵

Květinu nalezneme také na obraze *Zvěstování Panně Marii* (viz Přílohy I., obr. 4). Anděl zde drží v rukou bílou **lilii** – symbol čistoty. Leonardo na květiny

¹⁷ BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 196.

¹⁸ [Srov.] How Flowers Blossomed Into One of Art History's Most Popular Subjects. *My Modern Met*. [online]. 2018 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: <https://mymodernmet.com/flower-art-history/>

¹⁹ Gobelín: jinak tapiserie, tkaný koberec, pokrývka, či potah, převážně nástěnný.

²⁰ [Srov.] How Flowers Blossomed Into One of Art History's Most Popular Subjects. *My Modern Met*. [online]. 2018 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: <https://mymodernmet.com/flower-art-history/>

²¹ [Srov.] Trees and plants in the Christian tradition. *Holyblog* [online]. 2018 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: <https://www.holyart.com/blog/religious-items/trees-plants-christian-tradition/>

²² Leonardo da Vinci (1452–1519), renesanční umělec.

²³ Giorgio Vasari (1511–1574), italský architekt, dvorní malíř Medicejských a životopisec florentských umělců (mj. Leonarda da Vinci).

²⁴ ZÖLLNER, Frank. *Leonardo da Vinci – malířské a kreslířské dílo*. Vydání první, Slovart (ČR), 2003, s. 14.

²⁵ [Srov.] Tamtéž, s. 14.

nezapomínal ani v malbách se světským obsahem. Zde uvedeme např. *Portrét Ginevry de Benci* (viz Přílohy I., obr. 5). Mladá žena sedí před **jalovcovým keřem**, který zdánlivě obkružuje její hlavu jako věnec. Jalovcový keř, který dominuje portrétu spolu se zářivou pletí tváře, byl považován za symbol ženské ctnosti.²⁶ Na zadní straně desky (viz Přílohy I., obr. 6) je znázorněna kombinace rostlin: vavřínová, jalovcová a palmová ratolest, vzájemně propojené páskou s nápisem VIRTVTEM FORMA DECORAT (Krása je ozdobou ctnosti). Nápis tedy spolu s rostlinnými atributy dokládá souvislost mezi ctností a krásou.²⁷

Renesance se obecně vracela k antickým námětům a komponovala do nich křesťanské symboly. Svou pozornost také více zaměřovala na přírodu, jako takovou: „*Zobrazování přírody a jejích fenoménů se stává důležitým úkolem. Především naturalistické ztvárnění krajiny v dílech vlámských malířů představuje vzor pro umělce na jihu.*“²⁸ Krajina začala vystupovat do popředí, tvořila spojení s člověkem, nikoliv jen pouhou kulisu.²⁹ Během italské renesance umělci často začleňovali květinové vzory do svých velkolepých mytologických obrazů. Např. obraz *Primavera (Jaro)* od **Botticelliho**³⁰ znázorňuje bohyni jara (viz Přílohy I., obr. 7). „*Stojíme-li dnes před největším dosud zachovaným mytologickým obrazem 15. století, užaseme nad brilantností maliřského ztvárnění bohů i nad vyobrazenou květinovou dekorací.*“³¹ Značná rozmanitost květin a stromů na plátně nejspíše poukazuje na rozkvět „rajského“ města Florencie.³²

V renesanci lidé začali přírodu podrobněji zkoumat a studovat. Z těchto dob pocházejí vůbec první herbáře³³. Ty se pojí nejen se složkou vědeckou, ale také výtvarnou. Mezi první historické herbáře se řadí *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný* z 16. století od **Petra Ondřeje Matthioliho**,³⁴ přeložený Tadeášem

²⁶ [Srov.] Frank. Leonardo da Vinci – malířské a kreslířské dílo. Vydání první, Slovart (ČR), 2003, s. 37.

²⁷ [Srov.] Tamtéž, s. 38.

²⁸ HUTHOVÁ, C., Astrid, HOFFMANN, R., Thomas. *Jak je poznáme? Umění renesance*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2006, s. 54.

²⁹ [Srov.] Tamtéž, s. 81.

³⁰ Sandro Botticelli (1445–1510), italský renesanční malíř.

³¹ HUTHOVÁ, C., Astrid, HOFFMANN, R., Thomas. *Jak je poznáme? Umění renesance*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2006, s. 63.

³² [Srov.] Tamtéž, s. 64.

³³ Herbář: (z lat. herba – bylina), sbírka usušených a upravených rostlin, které byly určitým způsobem uspořádány, řádně určeny a popsány potřebnými údaji na listech papíru.

³⁴ Petr Ondřej Matthioli (1501–1577), renesanční lékař a botanik italského původu. Do Prahy se dostal jako lékař Ferdinanda Tyrolského (stavebník). Herbář vyšel poprvé v roce 1544 v italštině.

[Srov.] MATTHIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*. Přeložil Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání první, Praha: Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., 1982, s. 329.

Hájkem z Hájku.³⁵ Herbář je velmi rozsáhlý a popisuje léčivé účinky jednotlivých rostlin, které realisticky zachycuje na více než 200 dřevořezových ilustracích (viz Přílohy I., obr. 8- 9).³⁶ Dřevořezy vynikají svou nevšední kvalitou, mají osobitý rytmus a výraz.³⁷ Ilustrace dokumentují rozmach české knižní ilustrace a českého tiskařství té doby. I tak jsme nedosahovali tiskařské kvality sousedního Německa, kde koncem 15. století povznesl dřevořez³⁸ na vyjadřovací prostředek rovnocenný malbě **Albrecht Dürer.**^{39 40}

Květinou jakožto samostatným uměleckým námětem se začali zabývat až barokní holandští malíři na počátku 17. století. Navázali tak na vůbec první komponovaná zátiší od **Caravaggia.**⁴¹ Jedním z nejvýznamnějších představitelů žánru byl Vlám **Jan Brueghel st.** (1568–1625), kterého proslavily právě kytice. Slavné dílo s názvem *Kytice* (viz Přílohy I., obr. 10) nás zaujme svou živostí, širokou škálou barev a velkou přirozeností.⁴² Obraz znázorňuje 49 různých druhů rostlin, naaranžovaných v cenné keramické váze, na níž si můžeme všimnout medailonů s personifikacemi žvlů vody a země, které rostliny potřebují ke svému růstu a rozkvětu. Jeho *Kytici* bychom tak mohli chápat jako malovaný katalog květin. Toto dílo je však nadčasové, neboť zachycuje druhy květin, které kvetou v různých ročních obdobích, a tudíž se v realitě nemohly vyskytovat takto vedle sebe. Takové aranžmá květin by navíc bylo nepředstavitelně drahé. Obsahuje totiž např. jeden z nejdražších druhů **tulipánu** té doby (*semper augustus*), jehož hodnotu se lidé snažili vyvážit svými domy a majetkem. Obraz *Kytice* poukazuje i na myšlenku pomíjivosti, neboť člověk zemře stejně, jako květiny uvadnou.⁴³

³⁵ Tadeáš Hájek z Hájku, osobnost české vědy a kultury 16. století.

[Srov.] MATTHIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*. Přeložil Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání první, Praha: Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., 1982, s. 329.

³⁶ [Srov.] Mattioliho herbář. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mattioliho_herb%C3%A1%C5%99

³⁷ [Srov.] MATTHIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*. Přeložil Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání první, Praha: Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., 1982, s. 330

³⁸ Dřevořez: druh tisku z výšky, v umělecké grafice nejstarší technika, v Evropě známá již v druhé polovině 14. stol.

³⁹ Albrecht Dürer (1471–1528), jeden z největších německých malířů, grafiků a teoretiků umění.

⁴⁰ [Srov.] MATTHIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*. Přeložil Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání první, Praha: Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., 1982, s. 330

⁴¹ Caravaggio (1571–1610), italský barokní malíř. Byl mistrem šerosvitu a dramatických kompozicí.

⁴² [Srov.] HOFFMANN, R., Thomas. *Jak je poznáme? Umění baroka*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2006, s. 97.

⁴³ [Srov.] Tamtéž, s. 98.

1.1 Rostlinný motiv v malířství koncem 19. století

„V každém okamžiku lidských dějin je vždy obsažena celá minulost.“⁴⁴

Čapek, Pátek, Zwettler, 1993

Změny, ke kterým došlo během druhé poloviny 19. století a prvních let 20. století, položily základy naší soudobé moderní společnosti. Tyto změny se rozvíjely také během válečných i meziválečných období. Mezi zásadní změny můžeme zařadit např. globalizaci, rychlý rozvoj vědy a techniky, revoluce, prosazování demokracie, rozšíření vzdělanosti nebo monopoly.⁴⁵ Tento vývoj pochopitelně ovlivnil stávající život lidí a odrazil se také ve výtvarném umění, které bylo poznamenáno nejednotností, pluralitou proudů a stylů. Lidé přehodnocovali dosavadní poznatky o světě jako takovém. Do popředí se dostával iracionalismus, víra v nadčlověka, ocenění získávala také duchovní sféra a náboženství. Moderní umění konce 19. století chtělo být nezávislé, svobodné a odpoutané od jakékoliv formy ideologie. ⁴⁶ *„Kladlo si za cíl poznat svět svými vlastními uměleckými prostředky, nejen nastavovat světu a člověku zrcadlo.“⁴⁷*

Výrazným uměleckým směrem této doby byl bezesporu impresionismus, vzniklý v šedesátých letech v Paříži, která byla významnou metropolí Evropského umění. Odsud se tento směr rozšířil do celého světa.⁴⁸ Ve Francii existovala od poloviny 17. století tradiční Akademie výtvarného umění, nahrazená v roce 1795 ústavem Institut de France a v roce 1816 opět přejmenována na Akademii a připojena ke Škole výtvarného umění.⁴⁹ Tou dobou panovala přísná umělecká pravidla, která určovalo druhé císařství (Second Empire, císař Napoleon III. – synovec Napoleona Bonaparte)⁵⁰, a díky nim bylo vyloučeno mnoho malířů z možnosti vystavovat v Salonu⁵¹ i prodávat. Několik mladých umělců (impresionistů) se však stavělo na odpor systému, který podporoval a propagoval

⁴⁴ ČAPEK, Vratislav, Jaroslav PÁTEK a Otto ZWETTLER. *Světové dějiny II*. Praha: Fortuna, 1993, s. 107.

⁴⁵ [Srov.] Tamtéž, s. 107.

⁴⁶ [Srov.] Tamtéž, s. 116–117.

⁴⁷ Tamtéž, s. 118.

⁴⁸ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 6.

⁴⁹ [Srov.] Tamtéž, s. 19.

⁵⁰ [Srov.] Tamtéž, s. 18.

⁵¹ Salon: výstavy pořádané jednou ročně, vrcholná událost pro mladé umělce, často jediná možnost vystavovat, porota složená z profesorů Akademie a zástupců vlády. Roku 1667 založil oficiální Pařížský salon státní ministr Colbert. Od roku 1793 se konal každoročně v Louvru, v Salon Carée.

[Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 20–21.

pouze akademismus.⁵² ⁵³ Tehdejší umění bylo svázáno předsudky a tato nehybnost spočívala v konzervatismu, který se zahnízdil ve výtvarném umění.⁵⁴ Tyto tendence se projevovaly jako novoklasicistně orientované malířství (v tradici Jacques-Louise Davida [1748–1825] a jeho žáka Jeana Augusta Dominiqua Ingrese [1780–1867]),⁵⁵ kdy byl stylistický zřetel orientován především k formám klasické antiky (mistrovská kresba, chladné barvy v základních tónech, promyšlená kompozice s dramatickými světelnými efekty, častá témata z antiky či novějších dějin).⁵⁶ Byly prosazovány také ideály renesance: umělecký námět musel být poučný nebo vznešený a hodnota díla byla vyvozována z jeho podobnosti k zobrazovanému předmětu.⁵⁷

Impresionismus si kladl za cíl pravdivost, bezprostřednost a svědeckví doby. Malíři osvobodili barvu, vytvářeli prostorový dojem kontrastů, barev a světel, a tím položili základ dalším směrům – expresionismu, konstruktivismu, kubismu i geometrické abstrakci.⁵⁸

Přínos tohoto uměleckého směru spočíval mimo jiné v novém rukopise, nových námětových oblastech a v pociťování života jako radostného.⁵⁹ Malováno mělo být podle toho, co vidíme, ne podle toho, co si myslíme, že máme malovat.⁶⁰ Cílem impresionistů bylo malování jednoduchých motivů a scén z každodenního života⁶¹ – ulice Paříže, návštěvy kaváren (např. Guerbois) a koncertů, pařížské zahrady, předměstí, moře a pobřeží apod.⁶²

Ztvárnění jedinečnosti okamžiku, které zde bylo v malbě uplatňováno, vedlo k tomu, že skica byla nyní chápána jako konečné a svéprávné dílo, které nesloužilo pouhé přípravě.⁶³ Podkladová kresba, sloužící k zachycení pevných

⁵² Akademismus: (odvozeno z akademie – umělecká škola), převzetí výtvarného názoru učitele nebo školy žákem, představa naučitelnosti umění, historicky proměnná podoba.

[Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 13.

⁵³ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 6.

⁵⁴ [Srov.] PIJOAN, José. *Dějiny umění/ 8*. Vydání třetí, Praha: Odeon, 1990, s. 241.

⁵⁵ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 18

⁵⁶ [Srov.] Tamtéž, s. 8.

⁵⁷ [Srov.] DEMPSEYOVÁ, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí*. Vydání první, Praha: Slovart, 2002, s. 14.

⁵⁸ [Srov.] ČAPEK, Vratislav, Jaroslav PÁTEK a Otto ZWETTLER. *Světové dějiny II*. Praha: Fortuna, 1993, s. 118.

⁵⁹ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

⁶⁰ [Srov.] GOMBRICH, Ernst Hans. *Příběh umění*. Vydání první, Praha: Odeon, 1992, s. 418.

⁶¹ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 8.

⁶² [Srov.] Tamtéž, s. 16.

⁶³ [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 144.

obrysů, se již neprováděla, a to jak z důvodů časových, tak již neodpovídala malbě snažící se zachytit okamžik.⁶⁴ Teorie umění někdy impresionistickou malbu nazývá jako malbu nevinného oka, tj. zraku nezatíženého racionálním poznáním (např. umělec ví, že sníh je bílý, ale poddá se zraku a zákonům optiky a jeví se mu modře).⁶⁵

Autorka kvalifikační práce nesouhlasí s výrokem, nalezeným v knize Encyklopedie umění nové doby, že se malíři v impresionismu nenechávali svazovat vědou, i když s ní přicházeli do styku, stejně tak jako s filosofií.⁶⁶ Toto tvrzení je v přímém rozporu s následujícími řádky v téže publikaci, které uvádějí, že pohled impresionistů na přírodu byl jiný než u jejich předchůdců, za což mohl mimo jiné objev atomu na počátku 19. století.⁶⁷ Tvorba tedy byla podmíněna vědeckými poznatky (např. výzkumem elektromagnetických polí a světla, studiem optiky, spektrálním rozborem sluneční atmosféry).⁶⁸

Oči umělců se začaly soustředit jiným směrem a příroda v nich podněcovala nekonečné výtvarné tendence. Viděli v ní najednou něco víc, než jen rostliny a minerály. Na přírodě je fascinovala její prchlivost, plynulost, stálý pohyb a dramatická síla živlů. Oblibě se těšila malba řek při západu slunce i v zimě, malba země, moře, architektura v mlze, mlýnské kameny atd.⁶⁹ Umělci se s oblibou procházeli podél břehů řeky Seiny a Oisy a pozorovali zde hru světla a vody a jejich vzájemné odrazy.⁷⁰ Oblibě se rovněž těšily normandské pláně mezi Rouelles a Frileuse.⁷¹ Zájem o působení světla nejlépe dokládá cyklus padesáti různých obrazů rouenské katedrály od Moneta. Malíř ji maloval mezi lety 1892 a 1894 a mistrovsky zachytil proměnlivost motivu v dešti, ve slunci, za soumraku a úsvitu, v zimě i v létě.⁷²

⁶⁴ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 10.

⁶⁵ [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 144.

⁶⁶ [Srov.] HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 188.

⁶⁷ [Srov.] Tamtéž, s. 188.

⁶⁸ [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 144.

⁶⁹ [Srov.] Tamtéž, s. 188.

⁷⁰ [Srov.] HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 188.

⁷¹ [Srov.] Tamtéž, s. 190.

⁷² [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 42.

Impresionisté se negativně stavěli k souvislému tahu štětcem a konturované kresbě.⁷³ „Teď malíři nanášeli na plátno barvy často čisté, nelomené, rychlými pohyby štětce připomínajícími techniku skicování, takže barevné skvrny bez ostrého ohraničení spolu splývaly.“⁷⁴ V dílech pro ně pak byl nejdůležitější první dojem (imprese), který byl zachycen v jeho neopakovatelném okamžiku.⁷⁵ Co se kompozice týče, byla uplatňována metoda *alla prima*,⁷⁶ která motiv pojímala jako působivý celek.⁷⁷

Styl kompozice také malíři přejímali z nedávno vzniklé fotografie.⁷⁸ K novince fotografie, která nahradila *cameru obscura*, se impresionisté nestavili skepticky, jako např. jiní malíři či básníci, ale využívali ji jako prostředek ke studiu reality, analýze pohybu, zachycení detailu a uchování prchavého momentu, ke kterému se mohli později vracet.⁷⁹ Techniku malby ovlivnila také studie barev, provedená francouzským chemikem **Michelem Eugène Chevreulem**,⁸⁰ který vynalezl barevné kolečko, rozdělené na „studené“ a „teplé“ barvy.⁸¹

Podle obrazu *Imprese, východ slunce* (1872) (viz Přílohy I., obr. 11) od **Clauda Moneta**, který byl poprvé vystaven v roce 1874 v ateliéru největšího francouzského fotografa 19. století **Nadara** v Paříži, nesl impresionismus svůj název, zprvu brán jako posměšný.⁸² Tento název mu dal tehdejší kritik **Louis**

⁷³ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

⁷⁴ DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 8.

⁷⁵ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

⁷⁶ *Alla prima*: (z. it. napoprvé), obraz malován v jediném záběru, bez podmalby, bez překrývání barevných vrstev. Tisk a publikum označovaly takto vzniklé obrazy jako „nehotové, zběžné, neumětelské.“

[Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 10.

⁷⁷ [Srov.] Tamtéž, s. 11.

⁷⁸ [Srov.] Tamtéž, s. 17.

⁷⁹ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. *Mistři výtvarného umění*, s. 24.

⁸⁰ Michel Eugène Chevreul (1786–1889), mimo jiné proslulý výzkumem mastných kyselin, vynálezem rané formy mýdla ze zvířecích tuků a soli nebo definicí tzv. ideomotorického jevu.

[Srov.] Michel Eugène Chevreul. *Britannica* [online]. 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Michel-Eugene-Chevreul>

⁸¹ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. *Mistři výtvarného umění*, s. 24.

⁸² [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

Leroy (1812–1885),⁸³ který jej z obrazu odvodil.⁸⁴ Kritika obrazů spočívala především v jejich charakteru skici a zdánlivé nedokončenosti.⁸⁵

Začínající impresionisté byli v podstatě vyloučeni z oficiálního uměleckého dění, a tak byli nuceni vyhledávat si vlastní inspirace a podněty. Ty nacházeli u barbizonské školy, která dostala svůj název po malé vesnici v lesích Fontainebleau, kde se někteří malíři scházeli na malbu v plenéru. Barbizonci znamenali pro Moneta a jeho přátele důležité doplnění ke studiu starých mistrů. Obdivovali především Camile Corota (1796–1875), který byl hlavou školy a ztvárňoval náladové krajiny bez tmavých tónů a tradičního modelování.⁸⁶ „Malíře z Barbizonu a jejich následníky, impresionisty, však přitahovala právě volná příroda, bez přetvářky a „zkrášlení“ antickými příběhy, příroda divoká a přirozená.“⁸⁷

Vedle barbizonské školy sehrál pro vývoj impresionismu významnou roli také Gustave Courbet (1819–1877), vůdčí osobnost realistické školy, která vznikla ve Francii v roce 1848. Umělec zobrazoval venkovany, což bylo bráno jako nedůstojné, dále krajiny, žánr a kytice a svou novou technikou a prací s barvami vzbuzoval nejen velkou pozornost, ale i protest. Často pracoval také špachtlí a liboval si v intenzivních světelných efektech, které dávaly krajinám charakter obrazů vytvořených v plenéru, přestože je maloval výhradně v ateliéru.⁸⁸

Za předchůdce francouzského impresionismu je také považováno anglické krajinářství, reprezentované Williamem Turnerem (1775–1851) a Johnem Constablem (1776–1837). Constablův obraz *Vůz na seno* (1821) odhalil impresionistům diferencované tahy štětcem a zesvětlení palety a jeho studie a skici zas proměny přírody závislé na proměnách počasí.⁸⁹

Impresionisté byli dále fascinováni japonským barevným dřevorezem, se kterým se poprvé seznámili v roce 1854. Byli okouzleni smělou kompozicí, volbou obrazového výseku, schématicizací tvarů, výrazným kontrastováním barev

⁸³ [Srov.] Louis Leroy. *Wikipedia* [online]. 2021 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Louis_Leroy

⁸⁴ [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 144.

⁸⁵ [Srov.] DEMPSEYOVÁ, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí*. Vydání první, Praha: Slovart, 2002, s. 14.

⁸⁶ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 24–25.

⁸⁷ Tamtéž, s. 26.

⁸⁸ [Srov.] Tamtéž, s. 27.

⁸⁹ [Srov.] Tamtéž, s. 28.

a možností jemného odstupňování.⁹⁰ S japonským uměním se blíže seznámili v roce 1867 během druhé světové výstavy, která se konala v Paříži. Oddělení sbírky obsahovalo velké množství uměleckých předmětů z této vzdálené země. Impresionisté se tak dále obohatili a mohli předměty studovat podrobněji. Monet se např. inspiroval mosty z japonských tisků a jeden takový most si nechal později (v r. 1883) zbudovat ve svojí zahradě v Giverny. Nebo v roce 1876 namaloval svou ženu Camille oblečenou do kimona – *Japonská žena*.⁹¹

Impresionisté používali zhruba sedm až osm barev, které odpovídaly barevnému spektru slunce.⁹² Téměř vždy také sahalo po základních barvách, které již nijak nemíchali.⁹³ Jejich dílnou pak byla sama příroda. Sdružovali se na základě malířského pojetí, místa působení nebo ke společným výstavám,⁹⁴ kterých se mezi lety 1874 a 1886 uskutečnilo celkem osm.⁹⁵ Obrazy impresionistů se pár let poté začaly vyskytovat rovněž na mezinárodních trzích, především v Londýně a New Yorku.⁹⁶ Docházelo k tomu mimo jiné díky obchodníkům s uměním, kteří se v té době začínali objevovat. Ti shromažďovali díla umělců a prodávali je na soukromém trhu.⁹⁷

Mezi hlavní představitele impresionistů se řadí **Claude Monet** nebo **Pierre-Auguste Renoir**, přátelé, kteří mimo jiné jezdili koncem šedesátých let společně malovat do lázní La Grenouillere.⁹⁸ O těchto umělcích se ale budou více zmiňovat další stránky. Jádru směru tvořili dále **Alfred Sysley** (1839–1899), **Camille Pissarro** (1830–1903),⁹⁹ **Frédéric Bazille** (1841–1870),¹⁰⁰ širěji pak **Bertha Morisotová** (1841–1895), **Jean-Baptiste Armand Guillaumin** (1841–1927) nebo **Edgar Degas** (1834–1917).¹⁰¹ Z českých umělců se impresionismu přiblížil

⁹⁰ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 30.

⁹¹ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 22–23.

⁹² [Srov.] HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 190.

⁹³ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 18.

⁹⁴ [Srov.] [Srov.] HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 191.

⁹⁵ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 50.

⁹⁶ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 6.

⁹⁷ [Srov.] Tamtéž, s. 40.

⁹⁸ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

⁹⁹ [Srov.] Tamtéž, s. 134.

¹⁰⁰ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 13.

¹⁰¹ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

Antonín Slavíček (1870–1910), ale odlišoval se od něj svým zájmem o krajinu v jejím dlouhém trvání, kterou určovala historie i lidé.¹⁰² Nyní si uvedeme alespoň další dva významné zástupce a příklady rostlinného motivu na jejich obrazech.

Prvním z nich byl Francouz **Édouard Manet** (1832–1882),¹⁰³ který si v začátcích prošel akademickým vzděláním a věnoval se kopiím děl starších mistrů.¹⁰⁴ Manet se s impresionismem nikdy zcela neztotožnil, neboť se nevzdal valérové malby a zůstal realistou.¹⁰⁵ Byl však jeho duchovním vůdcem a vůdcem všech malířů odmítnutých v Salónu.¹⁰⁶¹⁰⁷ Byl také autorem hlavní myšlenky impresionistických malířů: „Člověk musí žít ve své době a malovat to, co mu nabízí.“¹⁰⁸ V letech 1882–1883 pak často maloval květiny,¹⁰⁹ jak dokládá i obraz *Karafiáty a klematis v křišťálové váze* (viz Přílohy I., obr. 12). Květiny najdeme také např. na tehdy pobuřujícím obraze *Olympe* (1863) (viz Přílohy I., obr. 13), na kterém žena drží v rukách kytici. Namalovaná kytice byla vykládána jako znamení neviditelného ctitele.¹¹⁰ Druhým zmíněným byl neméně slavný malíř **Paul Cézanne** (1839–1905),¹¹¹ který se časem od směru odklonil.¹¹² Jeho díla, zachycující květiny ve váze, nesou název *Váza květin* (19. stol.) (viz Přílohy I., obr. 14) nebo *Modrá váza* (1890) (viz Přílohy I., obr. 15).

Od impresionismu se do konce 19. století (1884–1905) hlásila o slovo, spíše než umělecký styl, umělecká tendence postimpresionismus. Bylo pro něj typické odmítání impresionistické nahodilosti a soustředil se na hlubší obsah a pevnější formu.¹¹³ Začala se také, v určité míře, uplatňovat stylizace a abstrakce, a tím

¹⁰² [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 135.

¹⁰³ [Srov.] Tamtéž, s. 134.

¹⁰⁴ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 34.

¹⁰⁵ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 135.

¹⁰⁶ [Srov.] Tamtéž, s. 134.

¹⁰⁶ Salon odmítnutých: 1863, výstava všech odmítnutých obrazů v Salonu, v Průmyslovém paláci, další dvě výstavy v letech 1873 a 1875.

[Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 39.

¹⁰⁷ [Srov.] HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 192.

¹⁰⁸ DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 16.

¹⁰⁹ [Srov.] PIJOAN, José. *Dějiny umění / 8*. Vydání třetí, Praha: Odeon, 1990, s. 254.

¹¹⁰ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 40.

¹¹¹ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

¹¹² [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 144.

¹¹³ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 135–136.

pádem se tato tendence stala významným průkopníkem abstraktní malby.¹¹⁴ Umělci se odvraceli od měšťácké společnosti a ubírali se spíše do oblastí nedotčených člověkem nebo svého nitra.

Neoimpresionistické tendence začaly pointilismem,¹¹⁵ který byl poprvé představen na poslední výstavě impresionistů obrazem *Nedělní odpoledne na ostrově La Grande Jatte* (1886) od malíře **Georgese Seurata** (1859–1891).^{116 117} Spolu se Seuratem byl tvůrcem tohoto směru **Paul Signac** (1863–1935), který se podílel na stanovení kompozičních a barevných zákonitostí tvorby obrazu.¹¹⁸

Výrazným zástupcem postimpresionismu byl holandský malíř **Vincent Willem van Gogh** (1853–1890). Velmi známá jsou ztvárnění jeho **slunečnic**, např. *Slunečnice* z roku 1887 (viz Přílohy I., obr. 16) nebo *Slunečnice* z roku 1888 (viz Přílohy I., obr. 17). Tyto květiny s oblibou volil díky jejich žluté barvě, kterou byl fascinován: „*Slunce, světlo, protože mi chybí lepší přirovnání, musím používat slova jako žlutá, sírově žlutá, citrónově žlutá, bledě zlatá. Jak krásná je ta žlutá!*“¹¹⁹ Rostlinný motiv najdeme také např. na obrazech malíře **Paula Gauguina** (1848–1903), který často cestoval.¹²⁰ Obraz *Vase of flowers (Váza s květinami)* (1896) (viz Přílohy I., obr. 18) vznikl při umělcově druhém pobytu na Tahiti.¹²¹

Na impresionismus reagoval v 80. letech 19. století také symbolismus, který se snažil o vyjádření vnitřních představ a snů pomocí symbolů. Prvotní inspirací se stalo originální výtvarné a básnické dílo **William Blaka** (1757–1827). K umělcům symbolismu patřil především **Odilon Redon** (1840–1916), pro kterého jsou mimo jiné typické svítivě barevné kytice (viz Přílohy I., obr. 19).¹²²

¹¹⁴ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 111.

¹¹⁵ Pointilismus: (z fr. point – bod, tečka), metoda nanášení čistých nebo komplementárních barev na podložku v ploškách, výsledek na oku vzniká až při odstupu.

[Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 279.

¹¹⁶ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 136.

¹¹⁷ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 64.

¹¹⁸ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 136.

¹¹⁹ *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 1: Vincent van Gogh*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 16.

¹²⁰ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 137.

¹²¹ [Srov.] Tamtéž, s. 138.

¹²² [Srov.] Tamtéž, s. 139.

1.2 Renoirův přítel Claude Monet a jeho fascinace přírodou

*„Ano! To je temperament, to je pravý muž! Podívejte se na sousední plátina a uvidíte jejich průměrnost v porovnání s tímto oknem otevřeným do přírody.“*¹²³

E. Zola ¹²⁴

Claude Monet, nejvýznamnější představitel impresionismu, se narodil v roce 1840 v Paříži.¹²⁵ Jeho malířská dráha byla v základu určena již v jeho mládí, kdy se setkal s malířem Eugénem Boudinem¹²⁶, který budoucího malíře přivedl koncem padesátých let od karikatur ke krajinomalbě. Monet toužil studovat malířství v Paříži, přestože z toho jeho otec, majitel potravinového obchodu, nebyl vůbec nadšený. Nakonec se tak opravdu stalo za pomoci Monetovy tety, která zaplatila výdaje za studium. Monet se zapsal do Akademie Suisse. Během návštěv restaurací a kaváren, ve kterých se umělci scházeli ke společným debatám, se v jedné z nich (kavárna Guerbois) potkal s Augustem Renoirem a Édouardem Manetem. Během rekonvalescence, po onemocnění tyfem v roce 1861, se Monet seznámil s nizozemským malířem Johannem Jongkindem,¹²⁷ který se stal jeho velkým vzorem a dle Monetových slov ho naučil umění dívat se.¹²⁸

V roce 1867 se Monet učil společně s Renoirem a dalšími malíři v pařížském ateliéru Charlese Gleyra, který na nich nešetřil kritikou. S příchodem hezkého počasí se mladí umělci sebrali, vzali barvy a stojany a vyrazili do plenéru,¹²⁹ podle vzoru „barbizonců“ (Corot, Daubigny, Courbet, Millet).¹³⁰ Monet razil názor, že

¹²³ *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet.* Praha: Eglemoss International, 2000, s. 4.

¹²⁴ Émile Zola (1840–1902), francouzský spisovatel, Monetův přítel.
[Srov.] Émile Zola. *Databazeknih.cz* [online]. ? [cit. 2022-03-013]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/emile-zola-81>

¹²⁵ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet.* Praha: Eglemoss International, 2000, s. 3.

¹²⁶ Eugène Boudin (1824–1898), francouzský impresionistický malíř.
[Srov.] Eugène Boudin. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Eug%C3%A8ne_Boudin

¹²⁷ Johan Barthold Jongkind (1819–1891), holandský krajinář, kreslíř, grafik, používal zlomené tahy štětcem k vytvoření třpytivého světla.

[Srov.] Johan Barthold Jongkind. *Artnet* [online]. ? [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <http://www.artnet.com/artists/johan-barthold-jongkind/>

¹²⁸ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet.* Praha: Eglemoss International, 2000, s. 3.

¹²⁹ Plenér: malování ve volné přírodě. Malba, především krajinářská, snaží se o zachycení přirozeného světla uprostřed přírody. Plenéru předcházelo skicování v přírodě, které následně sloužilo jako předloha pro tvorbu obrazu v ateliéru, jako tomu bylo např. v anglickém malířství 19. století (Turner, Constable). Předpokladem pro plenérovou malbu byl vynález barvy v tubě v polovině 19. století, díky které odpadlo složité přenášení barev.

[Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu.* Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 16.

¹³⁰ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet.* Praha: Eglemoss International, 2000, s. 3.

každý obraz přírody musí být v plenéru také dokončen.¹³¹ „*Chtějí malovat přírodu podle přírody.*“¹³² Charles-Francois Daubigny (1817–1878) mimo jiné Monetovi poradil, aby se plavil na hausbótu po řekách a mohl tak v plenéru ztvárňovat výjevy na říčních březích, čehož Monet později bravurně využil.¹³³ Dva Monetovy obrazy z plenéru v lesíku Fontainebleau byly přijaty Salómem. V březnu 1867 se Monet přestěhoval k malíři Bazillovi, u kterého již bydlel i Renoir.¹³⁴

Jak již bylo uvedeno, Monet jezdil v roce 1869¹³⁵ spolu s Renoirem malovat na lázeňský ostrůvek a během snahy zachytit zrcadlení slunce na vodě zde poprvé vznikla¹³⁶ „*nová technika čistých světlých barevných dělených skvrn, které se spojují ve výsledný tvar teprve na sítnici oka diváka.*“¹³⁷ O něco později byly Monetovy obrazy Salómem odmítnuty, to umělce ale nezastavilo a tvořil dál, někdy i spolu s Renoirem. V té době již měl Monet také přítelkyni, budoucí manželku, modelku **Camille**, která mu později porodila syna. Camille po čase získala nečekané dědictví, díky němuž si dvojice pronajala domek v městečku Argenteuil u Paříže. Monet zde společně s přáteli, kteří je často navštěvovali, maloval na březích Seiny.¹³⁸

V roce 1873 Monet spolu s přáteli založil sdružení nezávislých umělců a v roce 1874 zorganizovali první výstavu, která sklídila výsměch, mimo jiné i Monetovo dílo *Imprese: východ slunce*, jak již bylo zmíněno. V roce 1878 porodila Camille druhého syna, avšak na následky vážné nemoci zemřela.¹³⁹ Druhou manželkou Moneta se později stala **Alice Hoschedéová**, vdova po Bazillovi,¹⁴⁰ který tragicky zahynul na frontě.¹⁴¹

Monet miloval květiny a také je velmi rád maloval. Z roku 1878 pak pochází několik ukázek s kyticemi, např. *Fleurs dan sun pot (Roses at brouillard)* (1878),

¹³¹ [Srov.] GOMBRICH, Ernst Hans. *Příběh umění*. Vydání první, Praha: Odeon, 1992, s. 422.

¹³² *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 3.

¹³³ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 25.

¹³⁴ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 4.

¹³⁵ [Srov.], DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 14.

¹³⁶ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 134.

¹³⁷ Tamtéž, s. 134.

¹³⁸ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 4–5.

¹³⁹ [Srov.] Tamtéž, s. 5

¹⁴⁰ [Srov.] Tamtéž, s. 7.

¹⁴¹ [Srov.] Tamtéž, s. 5.

(viz Přílohy I., obr. 20) nebo *Chryzantémy* (1878), (viz Přílohy I., obr. 21). Také zakládal ve všech místech svého bydliště honosné zahrady. Nejznámější je zahrada u domu v Giverny¹⁴² (viz Přílohy I., obr. 22), který si umělec od roku 1883 pronajímal a v roce 1891 koupil. Zde pak žil až do své smrti.¹⁴³ Monet zde pěstoval **popínavé růže, sázel kosatce, dalie, pivoňky a chryzantémy**, které vytvářely mnohobarevné skvrny a to všechno maloval (viz Přílohy I., obr. 23).¹⁴⁴

Na sousedním pozemku, který Monet odkoupil, vytvořil „vodní zahradu“ s jezírkem – obraz *Jezírko s lekníny* (1900), (viz Přílohy I., obr. 24) s převážně bílými **lekníny** (*nymphéas*), které umělec s oblibou pozoroval a ztvárňoval (viz Přílohy I., obr. 25) a které ho proslavily – *Lekníny, Západ slunce* (1914–1918), (viz Přílohy I., obr. 26). Břežky pak zdobila smuteční vrba a rostliny z Japonska.¹⁴⁵ „Monet nejraději pozoruje rybník s vodními liliemi, všímá si růžových a zelenavých odlesků na nehybné hladině, zrcadlení stromů a oblak, odstínů leknínů, kolébání se rostlin vystýlajících dno a mihotavého stínu japonského můstku klenoucího se nad tím vodním královstvím.“¹⁴⁶ Sám se o této fascinaci přírodou vyjadřoval takto: „Tyto krajiny vody a odrazů se mi staly posedlostí, je to něco, co je nad síly starce, kterým jsem, přesto však chci uspět a vyjádřit, co zakouším. Ničím to... A znovu začínám.“¹⁴⁷

V této době se mu jako umělci dařilo, jeho obrazy rostly na ceně a čím dál více je odkupovali také Američané.¹⁴⁸ Monet využíval svou zahradu jako neustálý zdroj inspirace a vznikaly tak cykly „**Vlčích máků**“, „**Topolů**“ a „**Stohů**.“¹⁴⁹ V roce 1922 daroval Monet svoji sérii *Leknínů* státu. V té době byl již slepý – měl zákal, který mu lékaři v roce 1923 úspěšně operovali. Monet se tak mohl vrátit k malování, kterému se v zahradě věnoval až do své smrti v roce 1926.¹⁵⁰ Tyto obrazy vynikaly použitím často jediné barvy – oslnivě modré nebo červené. Na

¹⁴² [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 6.

¹⁴³ [Srov.] *Tamtéž*, s. 7.

¹⁴⁴ [Srov.] *Tamtéž*, s. 6.

¹⁴⁵ [Srov.] *Tamtéž*, s. 6.

¹⁴⁶ *Tamtéž*, s. 26.

¹⁴⁷ BARTOLENA, Simona. *Musée d'Orsay Paříž*. V Praze: Knižní klub, 2006. *Slavné galerie světa*, s. 130.

¹⁴⁸ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 7.

¹⁴⁹ [Srov.] KRSEK, Ivo. *Claude Monet*. Vydání první, Praha: Odeon, 1982, s. 29.

¹⁵⁰ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 7.

základě toho se pak abstraktní malba posledních desetiletí odvolávala k Monetovi, jakožto jednomu ze svých předchůdců.¹⁵¹

O Claudiu Monetovi se dá říci, že byl vůdcem celého impresionismu a ztvárňoval ho v jeho čisté podobě. Díky jeho zásluhám pronikl impresionismus do celé řady dalších zemí a ostatních druhů umění.¹⁵²

1.3 Život a tvorba Pierre-Augusta Renoira v kontextu doby

„Pro Renoira je malování jako dýchání. Je to pro něj činnost, která je součástí zrakového vnímání.“¹⁵³

Guillaume Apollinaire,¹⁵⁴ 1913

Auguste Renoir (viz Přílohy I., obr. 27) se narodil 25. února 1841 v Limoges ve Francii a své dětství strávil v Paříži.¹⁵⁵ Jeho otec pracoval jako krejčí a matka byla dělnice bez vzdělání.¹⁵⁶ Renoirův malířský talent rodiče již od mládí podporovali a ve třinácti letech se začal učit na malíře porcelánu, který zdobil květinovým ornamentem. Později ho pak živilo malování závěsů a vějířů.¹⁵⁷

Ve svých dvaceti letech se Renoir zapsal do ateliéru švýcarského malíře Charlese Gleyra (stejně jako Monet).¹⁵⁸ Ateliéry tehdy hrály v uměleckém životě důležitou roli, neboť zde umělci tvořili své práce, vyučovala se zde kresba podle živého modelu, malba i mistrovský styl. Bylo to ale také místo společného setkávání s ostatními osobnostmi nad diskusemi. Ateliéry jsme mohli nejčastěji

¹⁵¹ [Srov.] KRSEK, Ivo. *Claude Monet*. Vydání první, Praha: Odeon, 1982, s. 41.

¹⁵² [Srov.] HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 192.

¹⁵³ *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 5.

¹⁵⁴ Guillaume Apollinaire (1880–1918), francouzský básník, dramatik, představitel umělecké avantgardy.

[Srov.] Guillaume Apollinaire. *Aktuálně.cz* [online]. 2015 [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/kultura/guillaume-apollinaire/r~0db5c0809e8011e5979c0025900fea04/>

¹⁵⁵ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 3.

¹⁵⁶ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 5.

¹⁵⁷ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 3.

¹⁵⁸ [Srov.] Tamtéž, s. 3.

najít na místě bývalých půd.¹⁵⁹ Renoir se zde připravoval na přijímací zkoušku na Akademii výtvarného umění. Tu úspěšně složil v roce 1862.¹⁶⁰

S uměním vystavovaným na Salónu se příliš neztotožňoval, ale z finančních a kariérních důvodů pro něj bylo důležité se tam dostat. V roce 1865 zde vystavoval, avšak v příštím roce již byl spolu s Manetem a Cézannem odmítnut. Totéž se stalo i v roce 1867, tentokrát i Monetovi.¹⁶¹

V roce 1867 se Renoir přestěhoval do bytu, který patřil malíři Bazillovi, ve kterém později bydlel i Monet. Přátelé společně navštěvovali kavárnu Guerbois a jezdili na plenér do nedalekého lesa Fontainebleau, kde vznikla řada známých prací. V roce 1869 slavil Renoir úspěch, jelikož se na očekávanou výstavu dostal jeho obraz *Líza se slunečníkem* (1867), zobrazující jeho tehdejší přítelkyni **Lise Tréhotovou**.¹⁶² ¹⁶³ V témže roce malíř spolu s Monetem navštěvoval plovoucí kavárnu La Grenouillère, nacházející se na jednom z menších ramen Seiny. Sjížděli se sem Pařížané a trávili zde odpočinková nedělní odpoledne. Na programu nechyběly závody loděk, koupání, občerstvení v restauraci a večerní tanec. To vše oba malíři impresionisticky zachycovali na plátna.¹⁶⁴

Roku 1870 byl Renoir kvůli Prusko-francouzské válce mobilizován, ale naštěstí se nedostal na frontu. Během této doby zemřel jeho přítel Bazille. Po návratu v roce 1871 našťěvoval Renoir přítele Moneta v Argenteuil u Paříže a jezdili společně do plenéru.¹⁶⁵

V sedmdesátých letech vznikaly další jeho slavné práce, především portréty, jako je *Tanec v Moulin de la Galette* (1876), *Lóže* (1874), ale i obraz

¹⁵⁹ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 12–13.

¹⁶⁰ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 3.

¹⁶¹ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 3–4.

¹⁶² Lise Tréhot (1848–1922), francouzská umělecká modelka.

[Srov.] Lise Tréhot – The Mysterious Beauty from Renoir's Paintings. *dailyartmagazine.com* [online]. 2022 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: <https://www.dailyartmagazine.com/lise-trehot-renoir/>

¹⁶³ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 4.

¹⁶⁴ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 28–29.

¹⁶⁵ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 5.

Milenci v trávě (1875),¹⁶⁶ (viz Přílohy I., obr. 28) který vlastní Národní galerie v Praze.¹⁶⁷ Společně se Sislyem, Manetem a Pissarrem založili sdružení Société d'artistes, které v roce 1874 uspořádalo první výstavu impresionistů. Toto sdružení se ale po čase rozpadlo.¹⁶⁸ Renoir popsal nový malířský směr impresionismus takto: „*Malují předmět pro jeho barevné tóny a nikoli pro jeho předmětnost, tím se impresionisté odlišují od ostatních malířů.*“¹⁶⁹

Movití sběratelé si zvali Renoira na návštěvu, a tak měl malíř dost příležitostí k cestování.¹⁷⁰ Jeho cesty vedly především do Itálie a Afriky.¹⁷¹ Roku 1881 uskutečnil cestu do zmíněné Itálie¹⁷² (Řím, Florencie, Pompeje), kde pečlivě srovnával současná díla a díla z dávných dob.¹⁷³ Na základě toho přisuzoval impresionismu nedostatečný duchovní obsah děl, což prý ničilo jednotu umění, a také příliš jednostrannou techniku, která předurčovala krátkou životnost umění. Paradoxem zde bylo, že si Renoir, jakožto malíř pohybů a změn, dychtivě přál ztvárnit něco trvalého a věčného. Uvědomoval si totiž hrozbu ztráty sebe sama, pokud se člověk nechá strhnout neustálou proměnou přírody.¹⁷⁴ Pod dojmem této cesty pracoval především na kresbách a stavěl se odmítavě ke kouzlu barev. Tak tomu bylo až do roku 1890.¹⁷⁵

14. dubna 1890 si Renoir vzal za manželku **Aline Charigotovou**,¹⁷⁶ se kterou měl tři syny – Pierra, Jeana a Clauda.¹⁷⁷ Renoir, jakožto zcestovalý muž, začal uplatňovat osobitý styl – postavy s výraznými konturami umisťoval na

¹⁶⁶ *Milenci v trávě*: 1875, olej na plátně, 175 x 130 cm, Národní galerie Praha, Renoir. Dynamická malba s rychle se střídajícími barevnými skvrnami, znázorňuje odpočívající mileneckou dvojici uprostřed přírody.

[Srov.] Milenci, August Renoir. *Národní galerie Praha- sbírky* [online]. ? [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: https://sbirky.ngprague.cz/dielo/CZE:NG.O_3201

¹⁶⁷ [Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 135.

¹⁶⁸ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 5.

¹⁶⁹ DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 8.

¹⁷⁰ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 6.

¹⁷¹ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. *Mistři výtvarného umění*, s. 50.

¹⁷² [Srov.] HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 218.

¹⁷³ [Srov.] Tamtéž, s. 201.

¹⁷⁴ [Srov.] Tamtéž, s. 203.

¹⁷⁵ [Srov.] tamtéž, s. 218.

¹⁷⁶ Aline Charigot (1859–1915), modelka pro Renoira, později jeho manželka, starala se o něj, když se stal invalidním.

[Srov.] Aline Charigot. *Wikipedia* [online]. 2021 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Aline_Charigot

¹⁷⁷ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 6.

světější pozadí. Roku 1892 koupila správa Akademie krásného umění jeho dílo *Dívky u klavíru* (1891), což byla pro umělce veliká čest. V roce 1919 pak dostal vyznamenání Čestné legie.¹⁷⁸

Malíř ve stáří trpěl částečnou paralýzou obličeje a silným revmatismem. Doporučované mírnější klima mu poskytlo malé městečko Cagnes-sur-Mer, ve kterém se natrvalo usadil na zakoupeném statku v roce 1907. Roku 1915 zemřela jeho žena a dva jeho synové byli těžce zraněni ve válce. Renoir se přesto věnoval malbě až do své smrti 2. února 1919.¹⁷⁹ Posledním dílem, které namaloval, byl obraz se silnými kontrasty, odlišný od jeho dřívějších prací – *Koupající se* (1918–1919).¹⁸⁰ Na sklonku života (viz Přílohy I., obr. 29) se vyznával: „*Myslím, že v mém životě neuplynul jediný den bez malování.*“¹⁸¹

Renoir měl mezi impresionisty zvláštní místo, neboť se často zaměřoval na figurální náměty, na rozdíl od impresionistů krajinářů.¹⁸² P. A. Renoir o tomto směru kdysi řekl: „*Impresionisté malují, jako zpívá pták. Jako tryská zpěv ze slavíkova hrdla, tak se impresionistická malba rodí výhradně v umělcově oku.*“¹⁸³

1.4 Renoirova díla zastoupená v mnoha galeriích světa i soukromých sbírkách

Po počátečních nezdarech se impresionismus začal těšit hojně oblibě, a to nejen v evropských zemích, ale také v Americe, Kanadě a Japonsku. V posledních osmdesáti letech zaznamenal opravdu velký úspěch, což potvrzuje i zvyšující se finanční ohodnocení děl.¹⁸⁴

¹⁷⁸ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir.* Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 6- 7.

¹⁷⁹ [Srov.] *Tamtéž*, s. 7.

¹⁸⁰ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu.* Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. *Mistři výtvarného umění*, s. 50.

¹⁸¹ *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir.* Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 7.

¹⁸² [Srov.] Milenci, August Renoir. *Národní galerie Praha- sbírky* [online]. ? [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: https://sbirky.ngprague.cz/dielo/CZE:NG.O_3201

¹⁸³ HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby.* Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, s. 189.

¹⁸⁴ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu.* Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 17.

V případě Renoira jeho velikost jakožto malíře dokládá mimo jiné i hojně zastoupení jeho prací ve významných galeriích světa.

Musée d'Orsay, otevřené roku 1986 v Paříži, je nejvýznamnějším impresionistickým muzeem na světě a jsou zde zastoupeni všichni impresionističtí malíři. Můžeme zde obdivovat na čtyři tisíce obrazů ze všech jednotlivých fází impresionismu.¹⁸⁵ Je zde k vidění i Renoirův nejznámější obraz nesoucí název *Bal du Moulin de la Galette* (1876),¹⁸⁶ který Renoir vytvořil v době, kdy pobýval v Paříži na Rue Cortot, kde měl svůj ateliér a výhled na velkou zahradu se stromy. Zachovalou zahradu pod názvem Musée de Montmartre můžeme navštívit dodnes (viz Přílohy I., obr. 30).¹⁸⁷ Musée d'Orsay se dále pyšní např. Renoirovou *Houpačkou* (1876), *Tancem ve městě* (1883), *Tancem na venkově* (1883) nebo *Koupajícími se ženami* (1918–1919).¹⁸⁸

National Gallery v Londýně zve návštěvníky např. na Renoirův obraz *Deštníky* (kol. 1885). Tento obraz vznikl krátce po umělcově studijní cestě do Itálie, kde obdivoval malbu Raffaelovu, ale také ho fascinoval Cézanne. Živou barevnost tohoto plátna tlumil do šedých tónů.¹⁸⁹

Američanům nabízí Renoirova díla např. Barnes Foundation ve Philadelphii. Jde o jednu z nejvýznamnějších amerických vzdělávacích uměleckých a zahradnických institucí. Tamní obrazy představují primárně impresionistické a moderní umělce. Nová budova byla otevřena v roce 2012 a zaujme jedinečným architektonickým stylem, díky němuž je popisována jako „galerie v zahradě, zahrada v galerii“. Sbírkou nabízí 181 děl od Renoira.¹⁹⁰

Jak už to bývá zvykem, muzeum najdeme také v umělcově rodinném domě v Cagnes-sur-Mer ve Francii (viz Přílohy I., obr. 31–33), kde pobýval ke konci svých dnů. Dům obklopují staleté olivovníky a je odtud překrásný výhled.

¹⁸⁵ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 17.

¹⁸⁶ *Bal du Moulin de la Galette*: 1876, olej na plátně, 131 x 175 cm, Musée d'Orsay, Paříž, Renoir. Plátno se poprvé objevilo na výstavě expresionistů v roce 1877. Námětem je bezstarostné nedělní odpoledne v Moulin de la Galette (nejnavštěvovanější lokál na Montmartru). Obraz zachycuje zahradu lokálu, modely ztvárnili Renoirovi přátelé. Umělci se zde podařilo vystihnout radost, vzrušení a bezprostřednost.

[Srov.] BARTOLENA, Simona. *Musée d'Orsay Paříž*. V Praze: Knižní klub, 2006. Slavné galerie světa, s. 74–75.

¹⁸⁷ [Srov.] The Best Works By Pierre-Auguste Renoir At Musée d'Orsay. *Paris Insiders Guide*. [online]. ? [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.parisinsidersguide.com/best-of-renoir-musee-dorsay.html>

¹⁸⁸ [Srov.] BARTOLENA, Simona. *Musée d'Orsay Paříž*. V Praze: Knižní klub, 2006. Slavné galerie světa, s. 143.

¹⁸⁹ [Srov.] *National Gallery Londýn*. V Praze: Knižní klub, 2005. Slavné galerie světa, s. 138.

¹⁹⁰ [Srov.] The Best Places to See Renoir's Art. *culture trip*. [online]. 2018 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://theculturetrip.com/europe/france/articles/the-5-best-places-to-see-renoirs-art/>

Návštěva muzea umožňuje vhled do Renoirova soukromého života. Návštěvníci dokonce mohou vstoupit do umělceva ateliéru a prohlédnout si štětce a barvy, se kterými malíř naposledy pracoval. Sbíрка muzea obsahuje čtrnáct obrazů a Renoirovy osobní předměty.¹⁹¹

V České republice Renoira najdeme v Národní galerii v Praze. Po vzniku Československa v roce 1918 chtěl být mladý stát evropsky významný také v kultuře, a tak v roce 1923 nakoupil francouzské umění. To dnes tvoří významnou část tzv. francouzské sbírky v galerii. Čeští umělci měli možnost se s francouzským kulturním prostředím seznámit již od 2. poloviny 19. století, intenzivněji pak na počátku století dvacátého, kdy v Praze proběhlo několik významných výstav francouzského umění. Tyto aktivity byly přerušeny první světovou válkou a až v roce 1923 se v Praze konala výstava Francouzské umění 19. a 20. století. Výstava představila jedenáct obrazů a deset plastik. Dále byla ustanovena komise, která odjela do Paříže a vybrala zde dalších dvacet sedm děl, vhodných pro francouzskou sbírku. Do sbírek se tak dostala slavná jména jako např. **Henri Matisse**,¹⁹² Paul Gauguin, Paul Cézanne, George Seurat, Vincent van Gogh nebo Claude Monet. Původní rozpočet byl navýšen ještě o jeden milion korun československých, díky čemuž byl zakoupen výjimečný obraz Milenci od Auguste Renoira. Práce je z roku 1875. Jde o vrcholné dílo francouzského impresionismu. Milenecký pár je usazen do přírody pod stromy. Modelem stáli umělcovi přátelé, francouzská herečka a malíř. Dáma je oblečena do modrých šatů, typických pro dobovou módu, a má odložený klobouček na znamení uvolněnosti chvíle. Obraz je ztvárněn dynamicky, barevné skvrny se rychle střídají a imitují rozehvělost světla, které se dere skrz koruny stromů.¹⁹³

Vystavená Renoirova díla nabízí dále muzeum v Alžírsku (Musée des Beaux-Arts, Alžír), Brazílii (Museum de Arte Moderna, Sao Paulo), Dánsku (Ny Carlsberg Glyptotek; Odrupaardsamlingen, Kodaň), Itálii (Městská galerie moderního umění, Milán), Japonsku (Bridgestone Gallery – Národní muzeum západního umění, Tokio), Německu (např. Národní galerie, Berlín nebo Kunsthalle, Hamburg), Nizozemsku (Museum Boymans-Van Beuningen,

¹⁹¹ [Srov.] The Best Places to See Renoir's Art. *culture trip*. [online]. 2018 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://theculturetrip.com/europe/france/articles/the-5-best-places-to-see-renoirs-art/>

¹⁹² Henri Matisse (1869–1954), francouzský fauvistický malíř.

[Srov.] ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, s. 147.

¹⁹³ [Srov.] Národní galerie Praha. *Křížem krázem NGP | Auguste Renoir (EN subtitles)*. YouTube video. 2021 [cit. 2022-02-25]. 6. díl: Auguste Renoir, Milenci, 1875. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=qJ5wMZs28Pw&t=164s&ab_channel=N%C3%A1rodn%C3%ADgaleriePraha

Rotterdam), Portugalsku (Muzeum Gilbenkian, Lisabon), Rusku (např. Puškinovo muzeum, Moskva), Švédsku (National Museum, Stockholm) a Švýcarsku (např. Kunstmuseum, Basilej).¹⁹⁴

¹⁹⁴ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 31.

2 Rostlina, jako námět v malbě Renoira v období od r. 1857 do r. 1919

Renoir se s květinovým motivem vůbec poprvé setkal ve svých třinácti letech, kdy se začal učit dekorátérem porcelánu a jeho práce spočívala v malování kytic na bílém pozadí.¹⁹⁵ Jeho zájem o přírodu rostl v následujících letech, kdy se přátelil s Monetem a jezdili společně často malovat do plenéru.¹⁹⁶

Díky své lásce ke kresbě a liniím se postupně vzdaloval od impresionistického stylu a jeho paleta získala chladné barvy. Malíř začal uplatňovat svůj vlastní styl, zjemnil koloristiku a doplnil ji o červené a okrové odstíny.¹⁹⁷

I když si Renoira nejčastěji spojujeme s figurálními náměty, na rostlinný motiv nikdy nezapomněl a nalezneme u něj hojně zastoupení obrazů s květinami ve vázách, loukami, zahradami, parky atd. Byl fascinován prapůvodním souladem přírody a člověka.¹⁹⁸ Rostlinnou tematiku hojně využíval nejspíš i díky své touze malovat pouze radostná plátna. Octave Mirbeau¹⁹⁹ kdysi napsal krásné motto, které sdělovalo, že Renoir byl nejspíše jediný velký malíř, který nikdy nenamaloval smutný obraz.²⁰⁰ Byl radostný v životě i v umění a důvěřoval lidem i svému talentu.²⁰¹

Renoir za svůj život namaloval tisíce obrazů, pracoval velmi vytrvale, ale zároveň si tvorbu velmi užíval a byla mu zálibou a vášní. Kdyby ho to nebavilo, tak by prý nemaloval. To dokládá i historka z jeho stáří, kdy ležel v nemocnici, a když lékaři odložili operaci na druhý den, poslal svou ženu pro barvy, aby mohl namalovat květiny, které mu donesli. Na tomto obraze pracoval až do chvíle, kdy byl převezen na operační sál. Malováním žil. Tvořil spontánně a nechával se unášet emocemi. Ve výsledku pak chtěl, aby se umění diváka zmocňovalo

¹⁹⁵ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eglemoss International, 2000, s. 3.

¹⁹⁶ [Srov.] *Tamtéž*, s. 5.

¹⁹⁷ [Srov.] *Tamtéž*, s. 32.

¹⁹⁸ [Srov.] NEUMANN, Jaromír. *Auguste Renoir*. Vydání první, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963, s. 5.

¹⁹⁹ Octave Mirbeau (1848–1917), francouzský žurnalista, kritik, dramatik, romanopisec a aktivista. [Srov.] Octave Mirbeau. *Wikipedie*. [online]. 2021 [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Octave_Mirbeau

²⁰⁰ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eglemoss International, 2000, s. 23.

²⁰¹ [Srov.] NEUMANN, Jaromír. *Auguste Renoir*. Vydání první, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963, s. 6.

a fascinovalo ho.²⁰² „Byl malířem radosti a úsměvů, milostného kouzla a kvetoucího bytí.“²⁰³

Renoir miloval červené růže, které v jeho dílech podtrhovaly jahodové rty žen a dávaly zářivost modrým očím.²⁰⁴ Oslavoval přírodu – její plody, sílu země i sladké úsměvy květin.²⁰⁵ Miloval prostředí Středozevního moře, kde se cítil ve spojení s přírodou skrze slunce, modré vlny, pomerančovníky a květiny.²⁰⁶

2.1 Plenérová tvorba v okolí Fontainebleau forest

Od malíře Courbета, jehož Renoir nikdy nepoznal osobně, se učil, že umění krajinomalby záleží na práci v plenéru, stejně tak jako v ateliéru. Renoira dále velmi zajímal Diaz (1807–1876),²⁰⁷ což byl jeden z krajinářů barbizonské školy, který jezdil také malovat do lesa Fontainebleau.²⁰⁸ Renoir přírodu obdivoval a ve všem spatřoval něco krásného (prosvítající nebe, světlo na olivách zářící jako diamant, hory s plujícími oblaky...)²⁰⁹

Renoir prohlašoval, že malování krajiny mu někdy připomíná sport, a to nejspíše proto, že cestu z Paříže do Fontainebleau byl obvykle nucen absolvovat pěšky. Jednalo se o 58 kilometrů dlouhý úsek, během něhož nocoval ve stodolách podél cesty nebo pod širým nebem. Během cesty se k němu připojili přátelé Monet, Bazill a Sisley a za úsvitu vycházeli do lesa Fontainebleau, ve kterém celý den malovali. Práci přerušovali jen na krátké občerstvení a pár doušků vína. Večer se vraceli se stojany, umyli štětce a zasedli s dobrou náladou k večeři v hospodě.²¹⁰

²⁰² [Srov.] NEUMANN, Jaromír. *Auguste Renoir*. Vydání první, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963, s. 6.

²⁰³ Tamtéž, s. 8.

²⁰⁴ [Srov.] Tamtéž, s. 8.

²⁰⁵ [Srov.] Tamtéž, s. 11.

²⁰⁶ [Srov.] Tamtéž, s. 14.

²⁰⁷ [Srov.] Narcisse Virgile Diaz de la Peña. *Artmuseum.cz* [online]. 2007 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1035

²⁰⁸ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 29.

²⁰⁹ [Srov.] NEUMANN, Jaromír. *Auguste Renoir*. Vydání první, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963, s. 11.

²¹⁰ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 29.

Do lesa jezdili malíři od roku 1865 až do roku 1870, kdy jako nový námět zvolili břehy Seiny nebo Oise.²¹¹

Jako ukázkou rané plenérové tvorby z těchto míst můžeme uvést např. obraz *Krajina ve Fontainebleau* (kol. 1865)²¹² (viz Přílohy I., obr. 34).

2.2 Kytice, zahradní motiv a luční motiv v tvorbě Renoira

*„Podle mě má být obraz cosi příjemného, veselého a hezkého, ano – hezkého!
V životě je příliš mnoho nepříjemných věcí, než abychom ještě produkovali
ohavnosti.“²¹³*
Renoir

Kytic zobrazených ve vázách najdeme u Renoira nespočet a věnoval se jim zhruba od 50. let 19. století až do své smrti v roce 1919. Nejvíce jich však namaloval v 80. letech 19. století.

Obrazy vyjadřují klid a pozitivní ladění. Malování obecně přináší silné duchovní uspokojení a pocit pohody, ale malování květin vzbuzuje v člověku zvláštní pocit optimismu a radosti.²¹⁴ Malíř byl prý schopen při malbě květin malovat volněji a odvážněji, bez duševního úsilí, které musel vynaložit při práci s modelem.²¹⁵ Renoira zajisté mimo jiné fascinovala jejich krása, barevnost a různorodost. Výhodou byly široké možnosti výběru námětu – květiny rostoucích na zahradách, ve volné přírodě, v květináčích... a v neposlední řadě možnost práce v ateliéru za každého počasí po naaranžování objektu.

S oblibou volil vázy s **gladioly** v mandarinkovém odstínu, světle žluté **jiřiny** nebo růžové **růže**. Někdy využíval číré vázy, maloval odlesky na sklo a vyhrával si s pohledy na stonky rostlin. O malbě květin se Renoir vyjádřil takto: *„Mám svobodu malovat květiny a nazývat je květinami, aniž by potřebovaly*

²¹¹ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 30.

²¹² *Krajina ve Fontainebleau*, kol. 1865, 47 x 56 cm, olej, soukromá sbírka, Renoir. [Srov.] „A. Renoir, Landschaft bei Fontainebleau“. *Artflakes* [online]. ? [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.artflakes.com/en/products/a-dot-renoir-landschaft-bei-fontainebleau?id=a-dot-renoir-landschaft-bei-fontainebleau&locale=en>

²¹³ *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 14.

²¹⁴ [Srov.] PARRAMÓN, José María a Francesc CRESPO. *Jak malovat květiny*. České vyd. 1. Praha: Vašut nakladatelství, 2003, s. 7.

²¹⁵ [Srov.] Birthday Boy Pierre-Auguste Renoir and His Love of Flowers. *flowerpowerdaily.com* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://flowerpowerdaily.com/birthday-boy-renoir-and-his-love-of-flowers/>

vyprávět příběh.²¹⁶ Jeho květinové obrazy se řadí ve společnosti mezi nejoblíbenější umělecká díla světa.²¹⁷

Autorka v této souvislosti uvádí několik příkladů Renoirových kytic, z různých časových období umělcova života.

Z 50. let 19. století pochází Renoirova kresba grafitem *Vase of Flowers* (*Váza s květinami*), (1857),²¹⁸ (viz Přílohy I., obr. 35). Do 50. let spadá také např. obraz *Bouquet of Flowers* (*Kytice květin*), (1858),²¹⁹ (viz Přílohy I., obr. 36) nebo *Crown of Roses* (*Koruna růží*), (1858),²²⁰ (viz Přílohy I., obr. 37).

V 60. letech bychom našli např. práci *Arum and Conservatory Plants* (1864),²²¹ (viz Přílohy I., obr. 38) nebo *Spring Bouquet* (*Jarní kytice*), (1866),²²² (viz Přílohy I., obr. 39). Na tomto obraze najdeme vázu se vzorem japonské vrby, která se postavena na starých dlažebních kostkách. Okvětní lístky a listy září teplem slunce. Renoir zde použil živou paletu barev a jemné stínování, které dodalo jemným okvětním plátkům průhlednost a život. Listy jsou vyobrazeny zářivou zelenou a stíny pod každým listem dodávají obrazu pocit hloubky. Toto vyvážení světla a stínu do malby vnáší realismus a vytváří dojem obrazu namalovaného na slunečním světle. Umělec zde dokazuje svůj smysl pro světlo a barvy.²²³

Na počátku 70. let vytvořil umělec obraz pod názvem *Vase of Lilacs and Roses* (*Váza šeříků a růží*), (kol. 1870),²²⁴ (viz Přílohy I., obr. 40). Obraz se řadí mezi ty nejznámější a jeho repliky zdobí mnohé domovy. Tuto práci namaloval ještě před tím, než začal s více realistickou malbou, a pár let před samotnou výstavou

²¹⁶ Birthday Boy Pierre-Auguste Renoir and His Love of Flowers. *flowerpowerdaily.com* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://flowerpowerdaily.com/birthday-boy-renoir-and-his-love-of-flowers/>

²¹⁷ [Srov.] Tamtéž.

²¹⁸ *Vase of Flowers*, 1857, 17,3 x 10,3 cm, grafit na šedobílém tkaném papíru, Art Institute of Chicago, IL, Renoir.

[Srov.] Pierre-Auguste Renoir – part 1. *Art & Artists* [online]. 2015 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://poulwebb.blogspot.com/2015/06/pierre-auguste-renoir-part-1.html>

²¹⁹ *Bouquet of Flowers*, 1858, 60,2 x 50,2 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir. [Srov.] Tamtéž.

²²⁰ *Crown of Roses*, 1858, 61 x 50,5 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir. [Srov.] Tamtéž.

²²¹ *Arum and Conservatory Plants*, 1864, olej na plátně, Oskar Reinhart Collection, Winterthur, Switzerland, Renoir.

[Srov.] Tamtéž.

²²² *Spring Bouquet*, 1866, 104,8 x 80,3 cm, olej na plátně, Fogg Museum of Art, Harvard University, Cambridge, Boston, MA, Renoir.

[Srov.] Tamtéž.

²²³ [Srov.] *Spring Bouquet*. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/spring-bouquet/>

²²⁴ *Vase of Lilacs and Roses*, kol. 1870, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir.

[Srov.] *Vase of Lilacs and Roses*. *WikiArt* [online]. 2011 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/vase-of-lilacs-and-roses>

impresionistů. Můžeme zde však již spatřovat impresionistické znaky, jako je živost barev a neostré linie. Květy rostlin jsou svítivé a zdá se, jako by rostliny byly živé. Přestože malba zobrazuje obyčejnou vázu, je velmi dynamická, plná emocí a odvážná. Stěny za vázou se zdají být v pohybu, což má nejspíše navodit pocit lehkého vánku. Dopadá na ně houpající se stín květin, které šíří svou vůni. Není však zcela patrné, zda malíř vázu záměrně komponoval, nebo na ni někde náhodně narazil. Celá práce působí ležérně, avšak dokonale.²²⁵

Obraz *Vase of Chrysanthemums (Váza s chryzantémami)*, (kol. 1880–1882),²²⁶ (viz Přílohy I., obr. 41) vznikl v 80. letech ve středu umělcovy kariéry, a je opravdu barevnou bouří. Ve váze najdeme chryzantémy nejrůznějších barev. Některé květiny leží jen tak na stole, nejsou však zvadlé, ale překypují životem. Obraz má být plný možností, dynamiky a živosti. Malba je řazena mezi impresionistická díla díky emocím a živosti barev, avšak vznikla v letech, kdy se Renoir s impresionismem příliš neztotožňoval.²²⁷

Jedním z posledních umělcových děl s květinovou tematikou je obraz *Flowers* z roku 1919,²²⁸ (viz Přílohy I., obr. 42), čili krátce před jeho úmrtím. Je zde již patrné malířovo stáří i nemoc.

Zahradní motiv se u impresionistů těšil oblibě. Zahrady představovaly jakési oázy odpočinku, vzdálené od ruchu velkoměsta, a případně zobrazované postavy se pak na obrazech radovaly ze světla a vzduchu. Umělci rádi znázorňovali idylku, která odpovídala velmi silné potřebě klidu a odstupu od ruchu světa, což bylo typické pro poválečnou generaci a období po hospodářské krizi (1870/ 71). I samotní malíři tuto idylu hledali, a zakládali tak pěstěné zahrady po vzoru Anglie u svých domovů, kam se stahovali do soukromí.²²⁹ Renoir toužil po pobytu v zeleni také. Např. již během doby, kdy maloval obraz *Moulin de la Galette*, bydlel v pronajatém ateliéru v ulici Cortot s velkou, neupravenou zahradou. Každý den

²²⁵ [Srov.] *Vase of Lilacs and Roses*. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/vase-of-lilacs-and-roses/>

²²⁶ *Vase of Chrysanthemums*, kol. 1880–1882, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir. [Srov.] *Vase of Chrysanthemums*. *WikiArt* [online]. 2011 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/vase-of-chrysanthemums-1882>

²²⁷ [Srov.] *Vase of Chrysanthemums*. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/vase-of-chrysanthemums/>

²²⁸ *Flowers*, 1919, 31 x 28 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir. [Srov.] *Flowers*. *Slavneobrazy.cz* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.slavneobrazy.cz/reinor-auguste-flowers-ido-20112>

²²⁹ [Srov.] DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, s. 89–90.

vynášel rozpracovaný obraz do této zahrady, kde se mu lépe pracovalo na jeho dokončení.²³⁰

Zahradní tematiku představuje obraz *Óda na květiny* (1909),²³¹ (viz Přílohy I., obr. 43), který Renoir namaloval na konci svého života.²³² Tento motiv malíř dále zachytil např. na obraze *Monet malující ve své zahradě v Argenteuil* (1873),²³³ (viz Přílohy I., obr. 44), na kterém Renoir ztvárnil svého přítele Moneta, jak maluje ve své zahradě.²³⁴ Monet zde stojí před svým stojanem a maluje krásné červené jiřiny. Monet drží v jedné ruce štětec a v druhé paletu. Před stojanem je možné spatřit deštník a krabici s barvami. Je zde také výhled na okolní domy se šikmými střechami. Podsvícené mraky v pozadí dokreslují útulnou atmosféru. Život v tomto malém městečku se zdá být příjemný a klidný.²³⁵ Zahradní téma je rovněž na obraze *The Garden (Zahrada)*,²³⁶ (kol. 1875), (viz Přílohy I., obr. 45). Renoir zde skvěle použil barvy, které pečlivě vybral. Květiny a rostliny byly namalovány jasnými barvami, tráva zelenou a cesty neutrální barvou. Objevuje se zde i postava. Přirozené světlo zahrady dává květinám a rostlinám výjimečnou záři. Zdánlivá jednoduchost díla z něj dělá něco výjimečného.²³⁷

Z roku 1873 pochází Renoirův známý obraz s lučním motivem – *Cesta v louce* (kol. 1872–1875),²³⁸ (viz Přílohy I., obr. 46). Námětem se stala klidná venkovská louka plná zeleně, po které se prochází žena s chlapcem. Jedná se o Monetovu ženu **Camille** a jejich syna **Jeana**. Vzadu je slabě vidět další pár, který splývá s pozadím krajiny. Obraz byl vytvořen impresionistickou technikou. Malé

²³⁰ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 51.

²³¹ *Óda na květiny*, 1909, 46 x 36 cm, olej, Musée d'Orsay, Paříž, Renoir. [Srov.] *Ode to flowers (Anacreon)*. *Arthive* [online]. ? [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: https://arthive.com/pierreaugusterenoir/works/228556~Ode_to_flowers_Anacreon

²³² [Srov.] NEUMANN, Jaromír. *Auguste Renoir*. Vydání první, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963, s. 11.

²³³ *Monet malující ve své zahradě v Argenteuil*, 1873, 46 x 60 cm, olej na plátně, Wadsworth Atheneum, Hartford, Renoir. [Srov.] *Pierre-Auguste Renoir*. *Artmuseum.cz* [online]. ? [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/reprodukce2_pohled.php?dilo_id=7143

²³⁴ [Srov.] PARRAMÓN, José María a Francesc CRESPO. *Jak malovat květiny*. České vyd. 1. Praha: Vašut nakladatelství, 2003, s. 38.

²³⁵ [Srov.] *Monet Painting in his Garden at Argenteuil*. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/monet-painting-in-his-garden-at-argenteuil/>

²³⁶ *The Garden*, kol. 1875, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir. [Srov.] *The Garden*. *WikiArt* [online]. 2011 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/the-garden>

²³⁷ [Srov.] *The Garden*. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/garden/>

²³⁸ *Cesta v louce*, kol. 1872–1875, 59 x 74 cm, Muzeum Orsay, Paříž, Renoir. [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, s. 10–11.

skvrnky spolu sousedí nebo jsou navrstvené.²³⁹ Postavy na obraze jsou vnořeny do krajiny, což bylo pro impresionistické vnímání postav a přírody typické, u Renoira se to však objevovalo zřídka. Své postavy Renoir obvykle maloval jinak než krajinu. Byly výraznější díky méně rozptýleným dotykům štětce. Celkový způsob provedení díla je drsnější, než jsme u Renoira zvyklí.²⁴⁰ Náznak dálky umělec vytvořil pomocí bohatě odstupňovaných barevných tahů, listy stromů opatřil stříbrnými lesky a do popředí umístil pastózní skvrny. Z obrazu na nás dýchá atmosféra radosti a horké, opojné vůně léta.²⁴¹

2.3 Krajinomalba na ostrově Guernsey

V roce 1883 se Renoire vypravil na jeden měsíc na ostrov Guernsey. Byl opět poháněn touhou ztvárňovat svou milovanou přírodu.²⁴² Guernsey je druhý největší Normandský ostrov a leží v Lamanšském průlivu mezi pobřežím Francie a Británie.²⁴³ Na tomto místě pak vzniklo celkem patnáct obrazů, na nichž zobrazoval krásy okolí – zátoky, útesy, ostrovy, pláže, lesy, křoviny, hory.²⁴⁴

Dominantními pracemi z tohoto pobytu jsou *Moulin Huet*, *Zátoka v Saint Martin* nebo *Guernsey*.²⁴⁵

Pro rostlinnou tematiku můžeme uvést dílo *Hills around the Bay of Moulin Huet, Guernsey* (1883),²⁴⁶ (viz Přílohy I., obr. 47). Na obraze můžeme vidět pohled na záliv a pláž Moulin Huet, malovaný z nadhledu. Obraz také zdobí umělcův

²³⁹ [Srov.] *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eglemoss International, 2000, s. 10.

²⁴⁰ [Srov.] Tamtéž, s. 11.

²⁴¹ [Srov.] NEUMANN, Jaromír. *Auguste Renoir*. Vydání první, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963, s. 35.

²⁴² [Srov.] Auguste Renoir. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Auguste_Renoir

²⁴³ [Srov.] Guernsey. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Guernsey>

²⁴⁴ [Srov.] Auguste Renoir. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Auguste_Renoir

²⁴⁵ [Srov.] Tamtéž.

²⁴⁶ Hills around the Bay of Moulin Huet, Guernsey, 1883, 46 x 65,4 cm, olej na plátně, Metropolitan Museum of Art, New York, USA, Renoir.

[Srov.] Hills around the Bay of Moulin Huet, Guernsey. *Metropolitam Museum of Art* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/437431>

podpis a datace v pravém dolním rohu, kterými malíř opatřil pouze čtyři práce z tohoto pobytu.²⁴⁷

²⁴⁷ [Srov.] Hills around the Bay of Moulin Huet, Guernsey. *Metropolitam Museum of Art* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/437431>

II. Praktická část

3 Autorská tvorba na základě vlastní inspirace zahradními květinami

Praktická tvůrčí část je primární částí této bakalářské práce a dokumentuje zvolené metody a postup práce. Reflektuje poznatky z části teoretické a je zde přihlíženo ke kresebné i malířské tvorbě P. A. Renoira, avšak inspirací pro tvorbu je rovněž řada dalších historických i současných umělců.

Cílem práce je na základě vlastní inspirace květinami vytvořit sérii lavírovaných kreseb²⁴⁸ a skicového materiálu. Při zadávání tématu kvalifikační práce bylo přihlédnuto k oblíbenosti tohoto motivu. Podstatným impulsem bylo i prostředí přírodní zahrady se spoustou květina u domu autorčiných rodičů (viz Přílohy II., obr. 1).

Praktická část se snaží o autorské vyjádření pečlivě a citlivě vnímaného květinového námětu. Ne nadarmo byl umělci s takovou oblibou vyhledávaný po celá staletí, jak dokládá teoretická část. Každý vnímá a ztvárňuje tuto problematiku trochu jinak, bylo tedy velkou výzvou realizovat ji pohledem studentky Katedry výtvarné výchovy.

Námětem pro samotnou tvorbu se stalo postupně šest, dalo by se říci „vznešených“ květin, rostoucích na zahradě autorčiných rodičů. Zvoleny jsou rostliny s výraznými květy, pokládány u květin za to nejzajímavější, a tak je požadováno, aby vynikaly. *„Jediný květ může být poutavým a vděčným předmětem malby a dává vám šanci studovat detailně jedinou věc.“*²⁴⁹ Doba kvetení rostlin byla během měsíce srpna a září. V těchto měsících tudíž proběhla většina realizace, i když k dalším úpravám, dodělávkám a posunu práce docházelo i během následujícího času.

Vybranými květinami se staly: **gladiol** (viz Přílohy III., obr. 1), **lilie** (viz Přílohy III., obr. 2), **hortenzie** (viz Přílohy III., obr. 3), **růže** (viz Přílohy III., obr. 4), **slunečnice** (viz Přílohy III., obr. 5) a **cínie** (viz Přílohy III., obr. 6). „Každá jiná, ale každá krásná.“ Na tyto rostliny je více přihlíženo také v části teoretické.

²⁴⁸ Lavírování: (lat. lavere – mýt), rozmývání akvarelové, temperové, olejové barvy apod., umožňuje bohaté tónové odstupňování a zvýrazňuje malířské hodnoty.

[Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 198.

²⁴⁹ MELLISHOVÁ, Glynis Barnes. *Akvarel. Úvodní kurz*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2007, s. 66.

I přes důraz kladený na vlastní vyjádření je tvorba reflektována s řadou historických i současných umělců pro udržení výtvarné kvality práce. K tomuto účelu jsou také využity poznatky z výtvarných předmětů během studia, ať už praktických či teoretických, a v neposlední řadě rovněž cenné konzultace s vedoucí práce.

3.1 Výtvarná realizace

V samotném počátku byla zvažována tvorba autorské knihy, obsahující ilustrace, fotografie a text s květinovou tematikou. Od toho bylo ale kvůli náročnosti upuštěno. Jednotlivé výstupy na papírové podložce, tvořené technikou lavírované kresby, akvarelu, kresby tuší a tužkou, se zdály jako zcela adekvátní.

V základu se nabízelo stavět na více preferované a lépe zvládnuté kresbě.

Jako první krok byl důležitý výběr vhodných květin ke zpracování. K tomuto účelu posloužily květiny s dominantními, nádhernými květy, u kterých bylo usouzeno, že si výtvarné zpracování zaslouží a bude jim slušet. Po výběru následovala fotodokumentace objektu v prostředí zahrady (viz Přílohy IV., obr. 1). Dále byla zvolena (kromě lilie) adekvátní příprava objektu, kdy došlo k ustřižení rostliny, odstranění přebytečných listů a umístění do vázy (viz Přílohy IV., obr. 2). Takto mohl být objekt nastaven a komponován do požadované pozice, vhodné pro následnou kresbu a malbu.

Po pečlivé studii pohledem následovala tvorba skicového materiálu. Vybranou technikou se stala práce černou tuší a perkem na bílou A4 čtvrtku v měřítku 1:2, s narýsovanými okraji 1 cm (viz Přílohy IV., obr. 3). Skicový materiál poskytl základní seznámení se stavbou rostlin a uvědomění si následné kompozice²⁵⁰ na formátu A3.

Samotné lavírované kresby byly realizovány na akvarelové A3 čtvrtce, v měřítku 1:1, s narýsovanými okraji 1 cm. Čtvrtka byla vypnuta. Následovala lehká podkresba mikrotužkou (viz Přílohy IV., obr. 4), pro ujasnění si základního rozmístění motivu. *„Když plánujete akvarelovou malbu, jsou jednoduché skici*

²⁵⁰ Kompozice: (lat. componere – sestavit), uspořádání vizuálních částí výtvarného díla podle významového, obsahového a funkčního záměru.

[Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 177.

*velmi užitečné. Hrubé obrysy načrtnuté tužkou můžete rozvinout do kompozice a použít akvarelové skici, aby vám pomohly vybrat barvy, které chcete použít, a vyzkoušet si různé tahy a barevné směsi.*²⁵¹

Jako hlavní technika zde byly vybrány akvarelové pastelky (viz Přílohy IV., obr. 5), které umožňují celkem detailní propracování a zároveň následné jemné kolorování kresby (viz Přílohy IV., obr. 6). Došlo tak na preferovanou kresbu a zároveň i vodou ředitelnou techniku, kterou požadovalo zadání a která je více provázána s teoretickou částí, zmiňující se především o malbě. Barvy květin byly voleny s ohledem na barvy reálné. Tato část praktické práce zabrala nejvíce času. Po důkladném zaschnutí následovala opět fotodokumentace.

Objevily se však nedostatky. Skicový materiál tuší se jevil jako příliš hrubý oproti reálnému něžnému charakteru květin. Taktéž pastelka na drsné akvarelové čtvrtce působila příliš tvrdě a neodpovídala květinové struktuře, která je velmi jemná.

Došlo tedy na předělávky a dodělávky. Stávající A3 práce se více rozmyly vodou. Bylo rovněž nutné přidat jednu (šestou) květinu (cínií), u které se zároveň nafotil postup práce. U cínie byla pro lavírované kresby použita rovněž akvarelová čtvrtka, tentokrát však s jemnější strukturou, hodící se pro daný námět více.

I skicový materiál byl pro cínií zhotoven v jemnějším duchu – černá tuš byla nyní naředěna vodou a použito drobnější perko (viz Přílohy IV., obr. 7). Vznikla také skica mikrotužkou (viz Přílohy IV., obr. 8), která se ve finále ukázala pro skicový materiál tohoto typu jako nejvhodnější.

Nové A3 práce si žádaly místo pastelek vyzkoušet malbu akvarelem.²⁵² Akvarelová čtvrtka byla opět volena s jemnější strukturou, byly narýsovány okraje 1 cm a čtvrtka vypnuta. Práce započala lehkou podkresbou mikrotužkou (viz Přílohy IV., obr. 9) a pokračovala nanesením podmalby světlým okrem (viz Přílohy IV., obr. 10).

Po zaschnutí došlo na samotnou malbu akvarelovými barvami (viz Přílohy IV., obr. 11). Barvy se snažily zachytit viděnou skutečnost. Výsledný efekt

²⁵¹ MELLISHOVÁ, Glynis Barnes. *Akvarel. Úvodní kurz*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2007, s. 36.

²⁵² Akvarel: (z lat. aqua – voda), lazurní vodová barva, v níž je barvivo rozptýleno v pojidle rozpustném ve vodě, maloval lze na suchý i mokrý podklad, je jednou z nejstarších malířských technik, i když termín se objevil až v pol. 18. stol.

[Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, s. 15.

se zdál více odpovídající květinovému námětu. Akvarel umožnil jemnější strukturu a přechody. Po opětovném uschnutí následovala fotodokumentace.

Skicový materiál mikrotužkou a tuší s jemnějším perkem a akvarel byl realizován dále také u květiny **slunečnice**.

Výsledkem práce byl pak skicový materiál a lavírované kresby na motivy šesti zahradních květin. (viz. Přílohy V., obr. 1–19).

Závěr

„Civilizace s nejmodernějšími technickými vymoženostmi, ruch každodenního života, které působí na vědomí vládce přírody – člověka, jsou tak silné, že často zapomínáme, že téměř ve všem je něco tajemného, ale přitom zajímavého a krásného ze života rostlin. Před obrazem nebo jiným uměleckým dílem zhotoveným mistrovskými rukama a umem umělce jsme schopni prostát celé hodiny a obdivovat ho. Uvědomili jsme si, že každá rostlina či rostlinné společenstvo, takové, jaké v přírodě nacházíme, je také uměleckým dílem? Že je výtvozem, který příroda formovala ne jeden rok nebo desetiletí, ale celá tisíciletí? Formovala je se všemi podmínkami, v nichž rostlinstvo žilo a žije až dodnes.“²⁵³

Cílem teoretické části této bakalářské práce je představení rostlinného motivu v malířství na konci 19. a v první polovině 20. století. Autorka tak činí zejména na předkládaných dílech **P. A. Renoira**. Nejprve bylo potřeba uvést květinu jako obecný symbol a námět. Od této problematiky, která začínala již ve starověkém Egyptě, se přesouváme až k podstatnému 19. století, ve kterém žil a tvořil Renoir. Tato kapitola se ukazuje jako zásadní, a je tudíž nejvíce podrobná. Čtenář se zde seznamuje s tehdejší společenskou situací, jejím vývojem, s uměleckým životem té doby a v neposlední řadě se zásadním uměleckým stylem – impresionismem, se kterým se ztotožnil i Renoir. Styl impresionistů přinesl celou řadu novinek (krátké a rychlé tahy štětcem, zachycení okamžiku, malování reality v její radostné podobě, zaměření se na přírodu a každodenní život, na světlo i barvy...) a postupně pronikl do celého světa. Opomenuto není ani následující období postimpresionismu. Ke studiu teoretické části posloužila celá řada kvalitních publikací, internetových stránek, časopisů a online seriálový dokument.

Kromě Renoira je zmíněn také jeho přítel, slavný malíř **Claude Monet**. Autorka byla uchválena jeho vášní pro budování zahrad v místech svých domovů, zejména tou v Giverny. Toto nadšení malíř spojil s malbou a vzniklo tak množství známých prací s rostlinnou i zahradní tematikou.

Teoretická část čtenáři nabízí i Renoirův stručný životopis a dále prezentuje umělcova díla s rostlinným námětem. Renoir miloval přírodu

²⁵³ KREJČA, Jindřich. *Velká kniha rostlin, hornin, minerálů a zkamenělin*. Vydání první, Bratislava: PRÍRODA, a.s., 1993, s. 9.

a květiny. Miloval život. Byl téměř vždy radostný a totéž vyzařovaly i jeho obrazy. Byl nazýván „malířem štěstí“.²⁵⁴ Nejčastěji ho vnímáme jako figurálního malíře, ale jeho děl s květinovou tematikou je nespočet. Ani na obrazech s dominující lidskou postavou malíř většinou rostliny nevynechává a zachycuje je alespoň na pozadí – např. *Tanec na vesnici*, *Tanec ve městě*. Na předkládaných dílech můžeme vnímat vývoj malířova ztvárnění. Autorku fascinovalo Renoirovo nadšení pro malbu, které se věnoval opravdu každičký den, ať už byl v nemocnici nebo trpěl silným revmatismem. Malování pro něj bylo jako dýchání, a tudíž bylo nemyslitelné s ním přestat. Renoir držel štětec (kvůli artritidě si ho musel k ruce přivazovat)²⁵⁵ až do roku 1919, kdy vydechl naposledy. Jeho sláva je celosvětová, jak dokládá i jedna z kapitol, která čtenáře seznamuje se světovými galeriemi, v nichž je Renoir zastoupen.

Závěrem můžeme říci, že Renoirovy obrazy jsou trvalou inspirací pro ostatní umělce i sběratele. Jsou výsledkem čistého potěšení ze spontánnosti, i když nedejme se zmást, vše je výsledkem hlubokých úvah a studia. Neotřelost jeho pláten nemá srovnání.

Praktická tvůrčí část předkládá zhotovenou sérii lavírovaných kreseb a skicového materiálu na motivy šesti zahradních rostlin (**gladiol**, **lilie**, **hortenzie**, **růže**, **slunečnice**, **cínie**). Autorka od dětství vyrůstala obklopena přírodou, a je pro ni tudíž velmi důležitá. Zahrada jejích rodičů se pro ni stala nekonečným zdrojem inspirace. V praktické části se proto rozhodla autorsky ztvárnit vybrané květiny pohledem studentky Katedry výtvarné výchovy. Jsou zde využity poznatky z části teoretické, a rovněž z praktických předmětů a konzultací s vedoucí práce. V průběhu práce docházelo k dodělvkám a hledání nových technik.

Inspirací jsou zde kresby a malby P. A. Renoira i řada dalších historických prací pro doplnění. Jako zajímavý zdroj posloužila kniha *Book of Flower Studies* od **Master of Claude de France** z 16. století (viz Přílohy II., obr. 2), s kvalitně zpracovanými studiiemi rostlin, dále historická umělkyně **Barbara Regina Dietzsch**²⁵⁶ a její studie květin na černém pozadí (viz Přílohy II., obr. 3), historické

²⁵⁴ [Srov.] SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění, s. 50.

²⁵⁵ [Srov.] Tamtéž, s. 50.

²⁵⁶ Barbara Regina Dietzsch (1706–1783), německá malířka, specializující se na malbu rostlin a zvířat. [Srov.] Barbara Regina Dietzsch. *Wikipedia*. [online]. 2021 [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Barbara_Regina_Dietzsch

studie od **Williama Jacoba Hayse**²⁵⁷ (viz Přílohy II., obr. 4) či *Kapesní atlas rostlin* od Alberta Piláta, ilustrovaný **Ottou Uškem**, obsahující barevné a detailní rostlinné vyobrazení (viz Přílohy II., obr. 5). Květinový námět je stále aktuální, jak dokládají i současní umělci, např.: **Karen Armitage**, která přináší nádherné, jakoby zasněžené zpracování květin. Práce vynikají svou jemností, citem pro barvu a zajímavými kompozicemi. Umělkyně zachycuje květiny jednotlivě a bez váz, stejně jako autorka u realizovaných prací (viz Přílohy II., obr. 6–8). Dále současný umělec **Masaki Kawaura** a jeho jednoduché skici rostlin (viz Přílohy II., obr. 9–10), které přesto zcela vystihují jejich základní charakter. Uvolněné akvarelové ztvárnění květin uplatňuje také např. současná umělkyně **Kate Kyehyun Park** (viz Přílohy II., obr. 11–15).

Rostlinný motiv nabízí další zajímavé možnosti studia a tvorby, a tak by s ním autorka ráda dále pracovala v diplomové práci.

²⁵⁷ William Jacob Hayse (1830–1875), americký malíř.
[Srov.] William Jacob Hays. *Artcyclopedia* [online]. (?) [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: http://www.artcyclopedia.com/artists/hays_william_jacob.html

Seznam použitých zdrojů

Monografické publikace

BALEKA, Jan. *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Vydání první, Praha: Academia, 1997, ISBN 80-200-0609-5.

BARTOLENA, Simona. *Musée d'Orsay Paříž*. V Praze: Knižní klub, 2006. Slavné galerie světa. ISBN 80-242-1641-8.

ČAPEK, Vratislav, Jaroslav PÁTEK a Otto ZWETTLER. *Světové dějiny II*. Praha: Fortuna, 1993. ISBN 80-7168-091-5.

ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. Vydání šesté, Praha: IDEA SERVIS, 2012, ISBN 1866-092-12.

DEMPSEYOVÁ, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí*. Vydání první, Praha: Slovart, 2002. ISBN: 80-7209-402-5.

DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, ISBN 80-242-1640 X.

GOMBRICH, Ernst Hans. *Příběh umění*. Vydání první, Praha: Odeon, 1992, ISBN 80-207-0416-7.

HOFFMANN, R., Thomas. *Jak je poznáme? Umění baroka*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2006, ISBN 80-242-1585-3.

HUTHOVÁ, C., Astrid, HOFFMANN, R., Thomas. *Jak je poznáme? Umění renesance*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2006, ISBN 80-242-1723-6.

HUYGHE, René, ed. *Encyklopedie umění nové doby*. Přeložil Hana STAŠKOVÁ. Praha: Odeon, 1974, ISBN 01-529-74.

KREJČA, Jindřich. *Velká kniha rostlin, hornin, minerálů a zkamenělin*. Vydání první, Bratislava: PRÍRODA, a.s., 1993, ISBN 80-07-00595-1.

KRSEK, Ivo. *Claude Monet*. Vydání první, Praha: Odeon, 1982, ISBN neuvedeno.

MATTHIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*. Přeložil Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání první, Praha: Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., 1982, ISBN neuvedeno.

MELLISHOVÁ, Glynis Barnes. *Akvarel. Úvodní kurz*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2007, ISBN 978-80-242-1875-5.

National Gallery Londýn. V Praze: Knižní klub, 2005. Slavné galerie světa. ISBN 80-242-1282-x.

NEUMANN, Jaromír. *Auguste Renoir*. Vydání první, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963, ISBN neuvedeno.

PARRAMÓN, José María a Francesc CRESPO. *Jak malovat květiny*. České vyd. 1. Praha: Vašut nakladatelství, 2003, ISBN 80-7236-289-5.

PIJOAN, José. *Dějiny umění/ 8*. Vydání třetí, Praha: Odeon, 1990, ISBN 80-207-0432-9.

SALVI, Francesco. *Impresionisté: nový úhel pohledu*. Ilustroval Andrea RICCIARDI, ilustroval L. R. GALANTE. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. Mistři výtvarného umění. ISBN 80-7180-055-4.

SCHERFOVÁ, Gertrud. *Plané rostliny a jejich zapomenutý význam*. Vydání první, Praha: Grada, 2019, ISBN 978-80-271-2024-6.

ZÖLLNER, Frank. *Leonardo da Vinci – malířské a kreslířské dílo*. Vydání první, Slovart (ČR), 2003. ISBN 80-7209-667-2.

Příspěvky v tištěné seriálové publikaci

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 1: Vincent van Gogh. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872.

Internetové stránky

„A. Renoir, Landschaft bei Fontainebleau“. *Artflakes* [online]. ? [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.artflakes.com/en/products/a-dot-renoir-landschaft-bei-fontainebleau?id=a-dot-renoir-landschaft-bei-fontainebleau&locale=en>

Aline Charigot. *Wikipedia* [online]. 2021 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Aline_Charigot

Auguste Renoir. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Auguste_Renoir

Barbara Regina Dietzsch. *Wikipedia*. [online]. 2021 [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Barbara_Regina_Dietzsch

Birthday Boy Pierre-Auguste Renoir and His Love of Flowers. *flowerpowerdaily.com* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://flowerpowerdaily.com/birthday-boy-renoir-and-his-love-of-flowers/>

Émile Zola. *Databazeknih.cz* [online]. ? [cit. 2022-03-013]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/emile-zola-81>

Eugène Boudin. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Eug%C3%A8ne_Boudin

Flowers. *Slavneobrazy.cz* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.slavneobrazy.cz/renoir-auguste-flowers-ido-20112>

Guernsey. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Guernsey>

Guillaume Apollinaire. *Aktuálně.cz* [online]. 2015 [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/kultura/guillaume-apollinaire/r~0db5c0809e8011e5979c0025900fea04/>

Hills around the Bay of Moulin Huet, Guernsey. *Metropolitam Museum of Art* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/437431>

How Flowers Blossomed Into One of Art History's Most Popular Subjects. *My Modern Met*. [online]. 2018 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: <https://mymodernmet.com/flower-art-history/>

Johan Barthold Jongkind. *Artnet* [online]. ? [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <http://www.artnet.com/artists/johan-barthold-jongkind/>

Lise Tréhot – The Mysterious Beauty from Renoir's Paintings. *dailyartmagazine.com* [online]. 2022 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: <https://www.dailyartmagazine.com/lise-trehot-renoir/>

Louis Leroy. *Wikipedia* [online]. 2021 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Louis_Leroy

Mattioliho herbář. *Wikipedie* [online]. 2021 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mattioliho_herb%C3%A1%C5%99

Michel-Eugène Chevreul. *Britannica* [online]. 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Michel-Eugene-Chevreul>

Milenci, August Renoir. *Národní galerie Praha- sbírky* [online]. ? [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: https://sbirky.ngprague.cz/dielo/CZE:NG.O_3201

Monet Pinting in his Garden at Argenteuil. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/monet-painting-in-his-garden-at-argenteuil/>

Narcisse Virgile Diaz de la Peña. *Artmuseum.cz* [online]. 2007 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1035

Octave Mirbeau. *Wikipedie*. [online]. 2021 [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Octave_Mirbeau

Ode to flowers (Anacreon). *Arthive* [online]. ? [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://arthive.com/pierreaugusterenoir/works/228556~Ode to flowers Anacreon>

Pierre-Auguste Renoir – part 1. *Art & Artists* [online]. 2015 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://poulwebb.blogspot.com/2015/06/pierre-auguste-renoir-part-1.html>

Pierre-Auguste Renoir. *Artmuseum.cz* [online]. ? [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/reprodukce2_pohled.php?dilo_id=7143

Skryté významy květin. *StudentPoint* [online]. 2015 [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.studentpoint.cz/skryte-vyznamy-kvetin/>

Spring Bouquet. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/spring-bouquet/>

The Best Places to See Renoir's Art. *culture trip*. [online]. 2018 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://theculturetrip.com/europe/france/articles/the-5-best-places-to-see-renoirs-art/>

The Best Works By Pierre-Auguste Renoir At Musée d'Orsay. *Paris Insiders Guide* [online]. ? [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.parisinsidersguide.com/best-of-renoir-musee-dorsay.html>

The Garden. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/garden/>

The Garden. *WikiArt* [online]. 2011 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/the-garden>

Trees and plants in the Christian tradition. *Holyblog* [online]. 2018 [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: <https://www.holyart.com/blog/religious-items/trees-plants-christian-tradition/>

Vase of Chrysanthemums. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/vase-of-chrysanthemums/>

Vase of Chrysanthemums. *WikiArt* [online]. 2011 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/vase-of-chrysanthemums-1882>

Vase of Lilacs and Roses. *pierreaugusterenoir.net* [online]. ? [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.pierreaugusterenoir.net/vase-of-lilacs-and-roses/>

Vase of Lilacs and Roses. *WikiArt* [online]. 2011 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/vase-of-lilacs-and-roses>

William Jacob Hays. *Artcyclopedia* [online]. (?) [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: http://www.artcyclopedia.com/artists/hays_william_jacob.html

William Turner. *Wikipedie* [online]. 2020 [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/William_Turner

Elektronický dokument

Národní galerie Praha. *Křížem krážem NGP | Auguste Renoir (EN subtitles)*.

YouTube video. 2021 [cit. 2022-02-25]. 6. díl: Auguste Renoir, Milenci, 1875.

Dostupné z:

https://www.youtube.com/watch?v=qJ5wMZs28Pw&t=164s&ab_channel=N%C3%A1rodn%C3%ADgaleriePraha

Seznam příloh

Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části.....	58
Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části.....	77
Přílohy III. Fotodokumentace květin.....	81
Přílohy IV. Fotodokumentace postupu práce.....	82
Přílohy V. Fotodokumentace výsledku práce.....	84

Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části

Obr. 1: Obraz rybníka. Z hrobky v Thébách, kol. 1400 př. n. l.

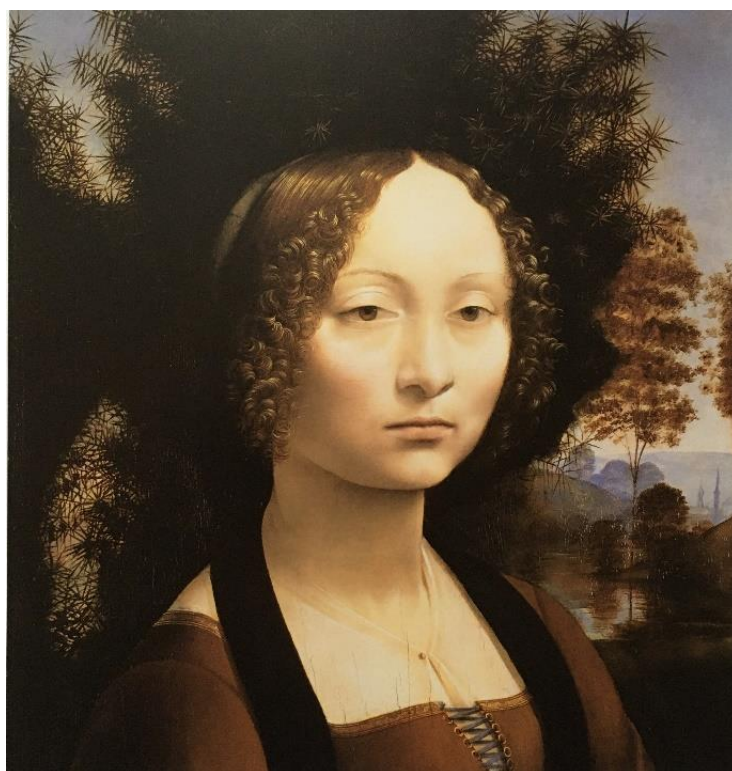
Obr. 2: The Falcon's Bath, tapiserie, kol. 1400–1415

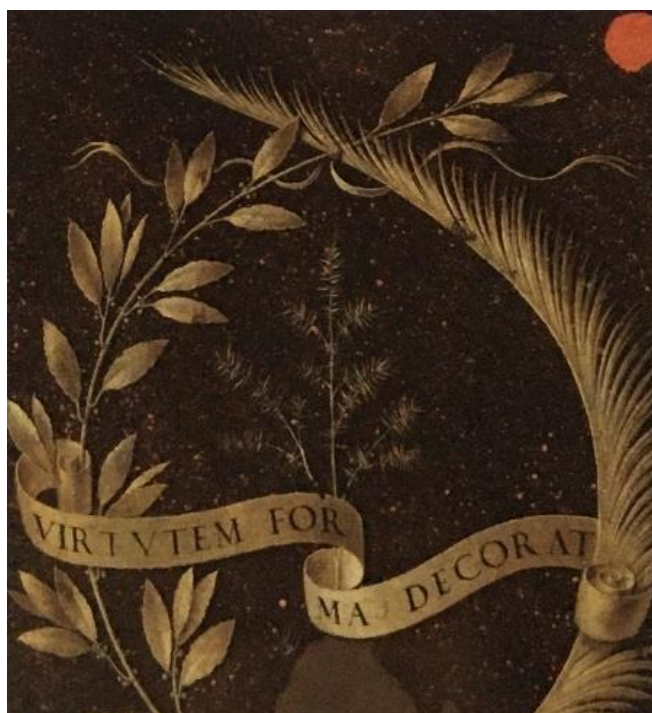
Obr. 3: Madona s karafiátem (Madona s vázou), kol. 1472–1478 (?)

Obr. 4: Zvěstování Panně Marii, kol. 1473–1475 (?)

Obr. 5: Portrét Ginevry de' Benci, kol. 1478–1480

Obr. 6: Portrét Ginevry de' Benci (zadní strana), kol. 1478–1480

Obr. 7: Primavera (Jaro), kol. 1485–1487

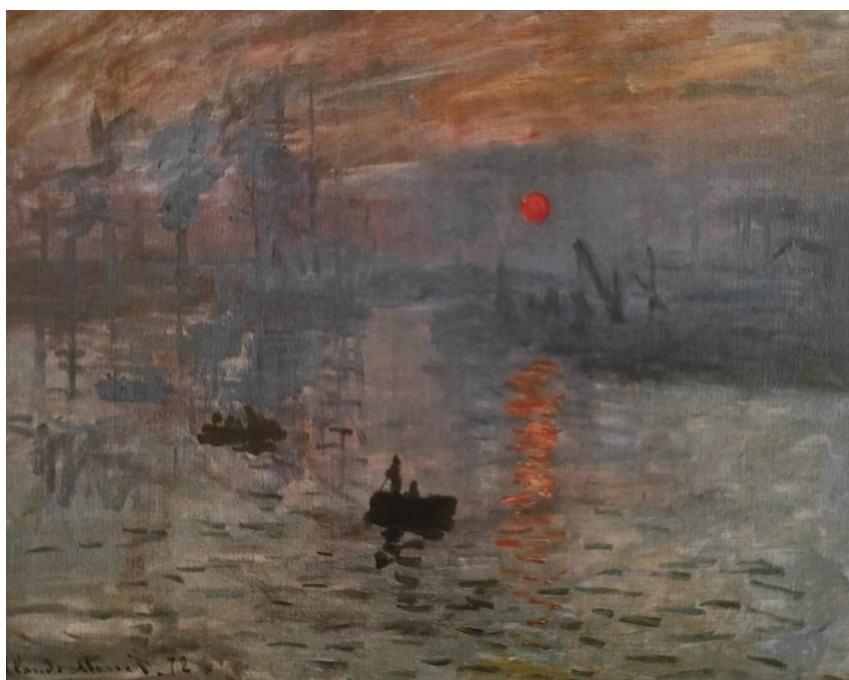
Obr. 8: Růže, 16. století

Obr. 9: Lilie, 16. století

Obr. 10: Kytice, kol. 1619/20

Obr. 11: Imprese – východ slunce, 1872

Obr. 12: Karafiáty a klematis v křišťálové váze, 1882–1883

Obr. 13: Olympia, 1863

Obr. 14: Váza květin, 19. stol

Obr. 15: Modrá váza, 1890

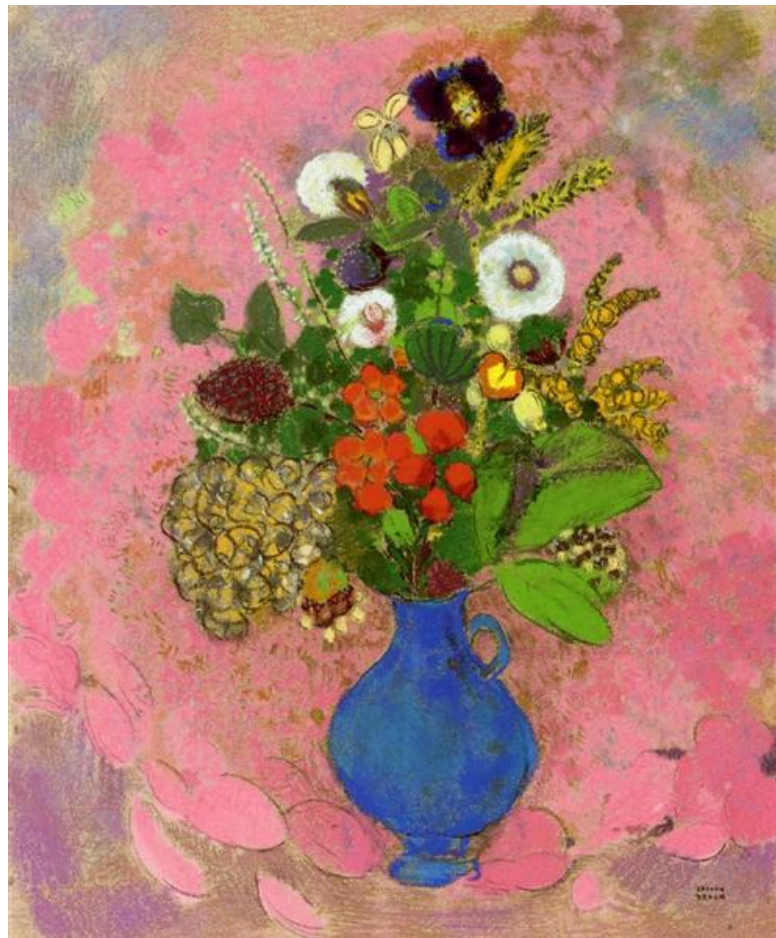
Obr. 16: Slunečnice, 1887

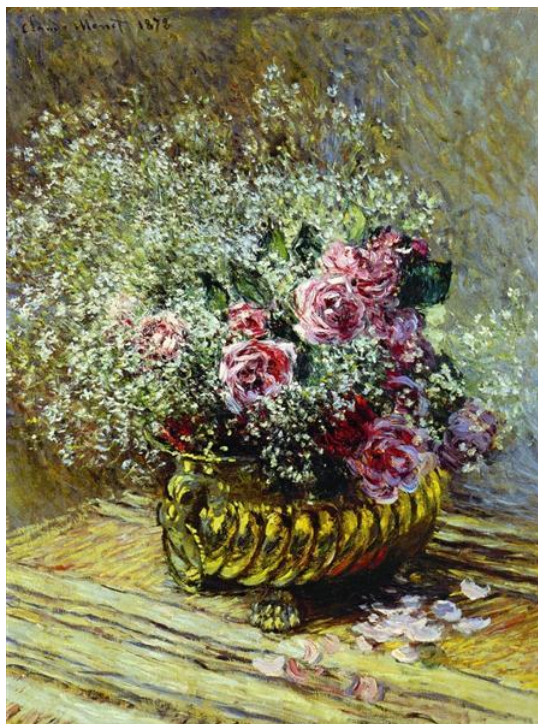
Obr. 17: Slunečnice, 1888

Obr. 18: Vase of flowers, 1896

Obr. 19: Flowers, 1905

Obr. 20: Fleurs dans un pot (Roses et brouillard), 1878

Obr. 21: Chryzantémy, 1878

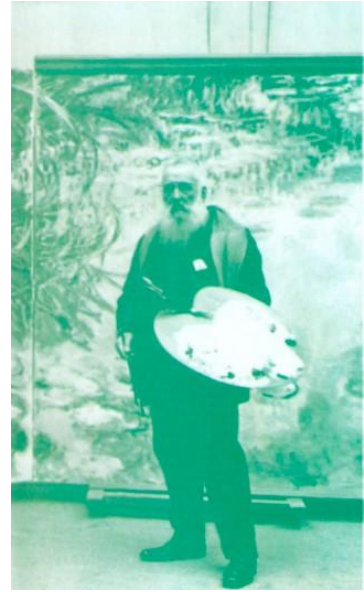
Obr. 22: Monet ve své zahradě v Giverny

Obr. 23: Monetova zahrada v Giverny, 1900

Obr. 24: Jezírko s lekníny, 1900

*Obr. 25: Monet malující
Lekniny*

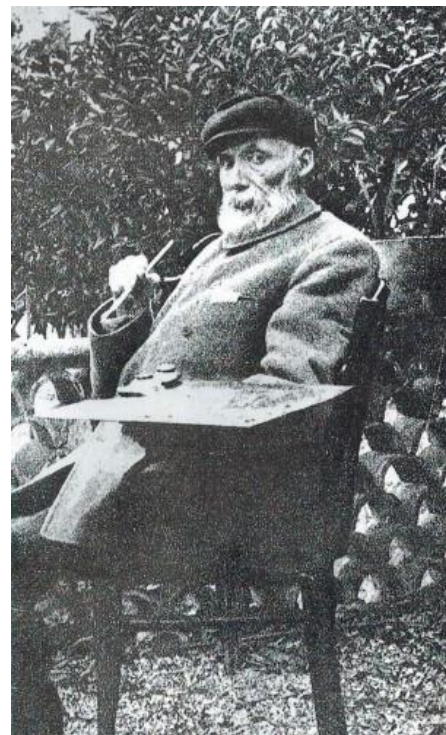
Obr. 26: Lekniny, Západ slunce, 1914–1918

Obr. 27: Renoir ve čtyřiceti letech

Obr. 28: Milenci, 1875

Obr. 29: Renoir na sklonku života

Obr. 30: Musée de Montmartre

Obr. 31-32: Cagnes-sur-Mer

Obr. 33: Cagnes-sur-Mer

Obr. 34: Krajina ve Fontainebleau, kol. 1865

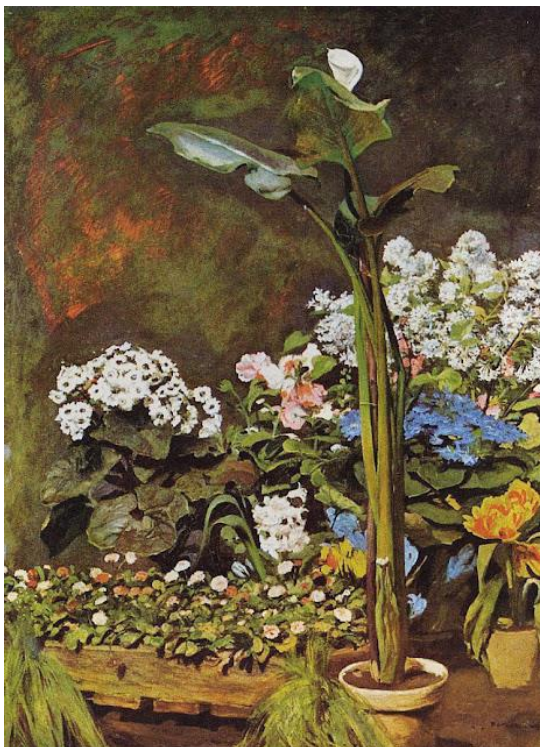
Obr. 35: Vase of Flowers, 1857

Obr. 36: Bouquet of Flowers, 1858

Obr. 37: Crown of Roses, 1858

*Obr. 38: Arum and Conservatory
Plants, 1864*

Obr. 39: Spring Bouquet, 1866

Obr. 40: Vase of Lilacs and Roses, kol. 1870

Obr. 41: Vase of Chrysanthemums, kol. 1880- 1882

Obr. 42: Flowers, 1919

Obr. 43: Óda na květiny, 1909

Obr. 44: Monet malující ve své zahradě v Argenteuil, 1873

Obr. 45: The Garden, kol. 1875

Obr. 46: Cesta v louce, kol. 1872–1875

Obr. 47: Hills around the Bay of Moulin Huet, Guernsey, 1883

Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části

Obr. 1: Zahrada autorčinyých rodičů

Obr. 2: *White Lily (Lilium candidum) with a dragonfly, kol. 1510–1515*

Obr. 3: *Flower Study with Moth Fly, ca. 1765*

Obr. 4: American Water Lily, (Nymphaea odorata), 1867 [?]

Obr. 5: Slunečnice roční, 1963

Obr. 6: Clematis Vyvyan Penell, 2018

Obr. 7: Lilium, Imperial Gold

Obr. 8: Kew Gardens, 2014

Obr. 9: Lilie, 2021

Obr. 10: Taiwanská lilie, 2021

Obr. 11: Dancing flowers, 2020

Obr. 12: Healing with greenery, 2020

Obr. 13: Hydrangea, 2019

Obr. 14: Rose, 2018

Obr. 15: Sunflower, 2018

Přílohy III. Fotofokumentace květin

Obr. 1: Gladiol

Obr. 2: Lilie

Obr. 3: Hortenzie

Obr. 4: Růže

Obr. 5: Slunečnice

Obr. 6: Cínie

Přílohy IV. Fotodokumentace postupu práce

Obr. 1: Výběr objektu a fotodokumentace

Obr. 2: Příprava objektu

Obr. 3: Skicový materiál, tuš, A4

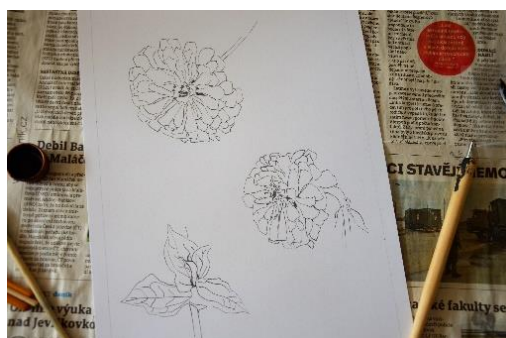
Obr. 4: Vypnutí a podkresba, A3

Obr. 5: Práce akvarelovými pastelkami

Obr. 6: Kolorování kresby

Obr. 7: Jemnější skici tuší, A4

Obr. 8: Skici mikrotužkou, A4

Obr. 9: Podkresba mikrotužkou, A3

Obr. 10: Podmalba světlým okrem

Obr. 11: Akvarel

Přílohy V. Fotodokumentace výsledku práce

Obr. 1: Gladiol, A4

Obr. 2: Gladiol, A3

Obr. 3: Lilie, A4

Obr. 4: Lilie, A3

Obr. 5: Horetnzie, A4

Obr. 6: Hortenzie, A3

Obr. 7: Růže, A4

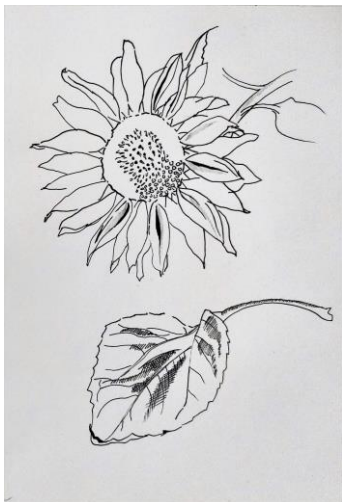
Obr. 8: Růže, A3

Obr. 9: Slunečnice, A4

Obr. 10: Slunečnice, A3

Obr. 11: Slunečnice, tuš, A4

**Obr. 12: Slunečnice
mikrotužka, A4**

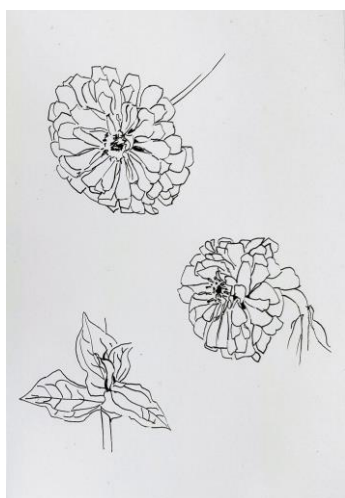
**Obr. 13: Slunečnice,
akvarel, A3**

Obr. 14: Cínie, A4

Obr. 15: Cínie, A3

Obr. 16: Cínie, tuš, A4

Obr. 17: Cínie, mikrotužka, A4

Obr. 18: Cínie, akvarel, A3

Obr. 19: Práce komplet A4, A3

Zdroje příloh

Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části

Obr. 1: *Obraz rybníka*. Z hrobky v Thébách, kol. 1400 př. n. l., British Museum, Londýn.

GOMBRICH, Ernst Hans. *Příběh umění*. Vydání první, Praha: Odeon, 1992, ISBN 80-207-0416-7, s. 46.

Obr. 2: *The Falcon's Bath*. Tapiserie s vlněnou osnovou a vlněnými útky, kol. 1400–1415, 349.3 x 369.6 cm, Jižní Nizozemí. Met Museum, New York.

[cit. 2022-01-30]. Dostupné z:

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/479495?sortBy=Relevance&ao=on&ft=medieval+flower&offset=0&rpp=20&pos=10>

Obr. 3: *Madona s karafiátem (Madona s vázou)*, kol. 1472–1478 (?), tempera (?) a olej na topolovém dřevě (?), 62,3 x 48, 5 cm, Mnichov – Alte Pinakothek. Leonardo da Vinci.

ZÖLLNER, Frank. Leonardo da Vinci – malířské a kreslířské dílo. Vydání první, Slovart (ČR), 2003, ISBN 80-7209-667-2, s. 15.

Obr. 4: *Zvěstování Panně Marii*, kol. 1473–1475 (?), tempera na topolovém dřevě, 100 x 221,5 cm, Florencie – galerie Uffizi. Leonardo da Vinci.

Tamtéž, s. 22/23.

Obr. 5: *Portrét Ginevry de' Benci*, kol. 1478–1480, olej a tempera na topolovém dřevě, 38,8 x 36,7 cm, Washington – Národní galerie umění. Leonardo da Vinci.

Tamtéž, s. 39.

Obr. 6: *Portrét Ginevry de' Benci (zadní strana)*.

Tamtéž, s. 38.

Obr. 7: *Primavera (Jaro)*, kol. 1485–1487, tempera na topolovém dřevě, 203 x 314 cm, Florencie, Uffizi, Sandro Botticelli.

HUTHOVÁ, C., Astrid, HOFFMANN, R., Thomas. *Jak je poznáme? Umění renesance*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2006, ISBN 80-242-1723-6, s. 64.

Obr. 8: *Růže*, 16. století, dřevořez.

MATTHIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*. Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání první, Praha: Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., 1982, ISBN nevedeno, s. 81.

Obr. 9: *Lilie*, 16. století, dřevořez.

MATTHIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak bylinář velmi užitečný*. Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání první, Praha: Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., 1982, ISBN nevedeno, s. 219.

Obr. 10: *Kytice*, kol. 1619/20, olej na dubovém dřevě, 64 x 59 cm, Berlín, SMB, Obrazová galerie, Jan Brueghel st.

HOFFMANN, R., Thomas. *Jak je poznáme? Umění baroka*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s., 2006, ISBN 80-242-1585-3, s. 99.

Obr. 11: *Imprese – východ slunce*, 1872, olej na plátně, 48 x 63 cm, Musée d'Orsay, Paříž, Claude Monet.

DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, ISBN 80-242-1640 X, s. 12.

Obr. 12: *Karafiáty a klematis v křišťálové váze*, 1882–1883, Édouard Manet.

PIJOAN, José. *Dějiny umění/ 8*. Vydání třetí, Praha: Odeon, 1990, ISBN 80-207-0432-9, s. 254.

Obr. 13: *Olympia*, 1863, olej na plátně, 130,5 x 190 cm, Musée d'Orsay Paříž, Édouard Manet.

DÜCHTING, Hajo. *Jak je poznáme? Umění impresionismu*. Vydání první, Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, 2006, ISBN 80-242-1640 X, s. 40.

Obr. 14: *Váza květin*, 19. stol., olej na plátně, 77 x 64 cm, Pushkin Museum, Moscow, Russia, Paul Cézanne.

[cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.slavneobrazy.cz/cezanne-paul-vaza-kvetin-ido-17782>

Obr. 15: *Modrá váza*, 1890, olej na plátně, 62 x 51 cm, Musée d'Orsay, Paříž, Paul Cézanne.

[cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.slavneobrazy.cz/cezanne-paul-modra-vaza-ido-1604>

Obr. 16: *Slunečnice*, 1887, 21 x 27 cm, Metropolitan Museum of Art, New York, Vincent van Gogh.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 1: Vincent van Gogh. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 16.

Obr. 17: *Slunečnice*, 1888, 91 x 71 cm, Neue Pinakothek, Mnichov, Vincent van Gogh.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 1: Vincent van Gogh. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 17.

Obr. 18: *Vase of flowers*, 1896, 64 x 74 cm, olej na plátně, National Gallery, London, UK, Paul Gauguin.

[cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/paul-gauguin/vase-of-flowers-1896>

Obr. 19: *Flowers*, 1905, 58,4 x 47 cm, pastel na papíře, soukromá sbírka, Odilon Redon.

[cit. 2022-03-18]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/odilon-redon/flowers-1905>

Obr. 20: *Fleurs dan sun pot (Roses et brouillard)*, 1878, 83,5 x 62,4 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Claude Monet.

[cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.sothebys.com/en/buy/auction/2021/impressionist-modern-art-evening-sale/fleurs-dans-un-pot-roses-et-brouillard-2>

Obr. 21: *Chryzantémy*, 1878, 61,5 x 53,5 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Claude Monet.

[cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/claude-monet/chrysanthemums-1878>

Obr. 22: Monet ve své zahradě v Giverny, dobová fotografie.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 6.

Obr. 23: *Monetova zahrada v Giverny, 1900, 81 x 92 cm, olej na plátně, Musée d'Orsay, Paříž, Claude Monet.*

[cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.slavneobrazy.cz/monet-claude-monetova-zahrada-v-giverny-ido-2070>

Obr. 24: *Jezírko s lekníny, 1900, 89,5 x 100 cm, olej na plátně, Musée d'Orsay, Paříž, Claude Monet.*

BARTOLENA, Simona. *Musée d'Orsay Paříž.* V Praze: Knižní klub, 2006. Slavné galerie světa. ISBN 80-242-1641-8, s. 130.

Obr. 25: Monet malující Lekniny, dobová fotografie.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 7.

Obr. 26: *Lekniny, Západ slunce, 1914–1918, 197 x 594 cm, Muzeum Orangerie, Paříž, Claude Monet.*

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 2: Claude Monet. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 27.

Obr. 27: Renoir ve čtyřiceti letech, dobová fotografie.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 3.

Obr. 28: *Milenci, 1875, 176 x 130 cm, olej na plátně, NG Praha, Pierre-Auguste Renoir.*

[cit. 2022-02-26]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Auguste_Renoir_-_Lovers_-_Google_Art_Project.jpg

Obr. 29: Renoir na sklonku života, dobová fotografie.

Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir. Praha: Eglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 7.

Obr. 30: Musée de Montmartre, fotografie.

[cit. 2022-02-26]. Dostupné z:

https://en.wikipedia.org/wiki/Mus%C3%A9e_de_Montmartre

Obr. 31–33: Cagnes-sur-Mer, Renoirův dům a zahrady, fotografie.

[cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <http://www.cagnes-sur-mer.fr/culture/musee-renoir/infos-pratiques-musee-renoir/>

Obr. 34: *Krajina ve Fontainebleau*, kol. 1865, 47 x 56 cm, olej, soukromá sbírka, Renoir.

[cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.artflakes.com/en/products/a-dot-renoir-landschaft-bei-fontainebleau?id=a-dot-renoir-landschaft-bei-fontainebleau&locale=en>

Obr. 35: *Vase of Flowers*, 1857, 17,3 x 10,3 cm, grafit na šedobílém tkaném papíru, Art Institute of Chicago, IL, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://poulwebb.blogspot.com/2015/06/pierre-auguste-renoir-part-1.html>

Obr. 36: *Bouquet of Flowers*, 1858, 60,2 x 50,2 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://poulwebb.blogspot.com/2015/06/pierre-auguste-renoir-part-1.html>

Obr. 37: *Crown of Roses*, 1858, 61 x 50,5 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://poulwebb.blogspot.com/2015/06/pierre-auguste-renoir-part-1.html>

Obr. 38: *Arum and Conservatory Plants*, 1864, olej na plátně, Oskar Reinhart Collection, Winterthur, Switzerland, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://poulwebb.blogspot.com/2015/06/pierre-auguste-renoir-part-1.html>

Obr. 39: *Spring Bouquet*, 1866, 104,8 x 80,3 cm, olej na plátně, Fogg Museum of Art, Harvard University, Cambridge, Boston, MA, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://poulwebb.blogspot.com/2015/06/pierre-auguste-renoir-part-1.html>

Obr. 40: *Vase of Lilacs and Roses*, kol. 1870, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/vase-of-lilacs-and-roses>

Obr. 41: *Vase of Chrysanthemums*, kol. 1880–1882, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/vase-of-chrysanthemums-1882>

Obr. 42: *Flowers*, 1919, 31 x 28 cm, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.slavneobrazy.cz/re noir-auguste-flowers-ido-20112>

Obr. 43: *Óda na květiny*, 1909, 46 x 36 cm, olej, Musee d'Orsay, Paříž, Renoir.

[cit. 2022-03-19]. Dostupné z:

https://arthive.com/pierreaugusterenoir/works/228556~Ode_to_flowers_Anacraeon

Obr. 44: *Monet malující ve své zahradě v Argenteuil*, 1873, 46 x 60 cm, olej na plátně, Wadsworth Atheneum, Hartford, Renoir.

[cit. 2022-03-19]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/reprodukce2_pohled.php?dilo_id=7143

Obr. 45: *The Garden*, kol. 1875, olej na plátně, soukromá sbírka, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/pierre-auguste-renoir/the-garden>

Obr. 46: *Cesta v louce*, kol. 1872–1875, 59 x 74 cm, Muzeum Orsay, Paříž, Renoir. *Největší malíři: život, inspirace a dílo: týdeník. Č. 4: Auguste Renoir*. Praha: Eaglemoss International, 2000, ISSN 1212-8872, s. 10–11.

Obr. 47: *Hills around the Bay of Moulin Huet, Guernsey*, 1883, 46 x 65,4 cm, olej na plátně, Metropolitan Museum of Art, New York, USA, Renoir.

[cit. 2022-03-20]. Dostupné z:

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/437431>

Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části

Obr. 1: *Zahrada u autorky rodičů*, 2017, fotografie. SCHNEIDER, Michal.

Obr. 2: *White Lily (Lilium candidum) with a dragonfly*, ca. 1510-1515, vodou ředitelné barvy. MASTER OF CLAUDE DE FRANCE, *Book of Flower Studies*.

Dostupné z: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/823979>

Obr. 3: *Flower Study with Moth Fly*, ca. 1765, akvarel s kvašem. DIETZSCH, Barbara Regina.

Dostupné z: <https://aradergalleries.com/products/barbara-regina-dietzsch-german-1706-1783-flower-study-with-dragonfly>

Obr. 4: *American Water Lily (Nymphaea odorata)*, 1867 [?], olejové barvy. HAYS William Jacob.

Dostupné z: <https://www.oceansbridge.com/shop/uncategorized/american-water-lily>

Obr. 5: *Slunečnice roční*, 1963.

PILÁT, Albert, UŠÁK, Otto. *Kapesní atlas rostlin*. Vydání deváté, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n.p., 1988, ISBN 14-158-86, s. 213.

Obr. 6: *Clematis Vyvyan Penell*, 2018, akvarel. ARMITAGE, Karen.

Dostupné z: https://www.myartprints.cz/a/armitage-1/clematisvyvyanpenell.html&KK_COLLECT_ID=238

Obr. 7: *Lilium, Imperial Gold*, akvarel. ARMITAGE, Karen.

Dostupné z: <https://www.reprodart.com/a/armitage-1/liliumimperialgold.html>

Obr. 8: *Kew Gardens*, 2014, akvarel. ARMITAGE, Karen.

Dostupné z: <https://www.art-prints-on-demand.com/a/armitage-1/kewgardens.html>

Obr. 9: *Lilie*, 2021, tužka. KAWAURA, Masaki.

Dostupné z Facebooku Masaki Kawaura:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10225634130503378&set=pb.1332308543.-2207520000.&type=3>

Obrz. 10: *Taiwanská lilie*, 2021, tužka. KAWAURA, Masaki.

Dostupné z Facebooku Masaki Kawaura:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10225628749928867&set=pb.1332308543.-2207520000.&type=3>

Obr. 11: *Dancing flowers*, 2020, akvarel. PARK, Kate Kyehyun.

Dostupné z Instagramu urbankate_in_ca:

<https://www.instagram.com/p/CCEO59VIBTs/>

Obr. 12: *Healing with greenery*, 2020, akvarel. PARK, Kate Kyehyun.

Dostupné z Instagramu urbankate_in_ca: https://www.instagram.com/p/B-cUIWwl_jA/

Obr. 13: *Hydrangea*, 2019, akvarel. PARK, Kate Kyehyun.

Dostupné z Instagramu urbankate_in_ca:

<https://www.instagram.com/p/BvmPTZqjoL6/>

Obr. 14: *Rose*, 2018, akvarel. PARK, Kate Kyehyun.

Dostupné z Instagramu urbankate_in_ca:

<https://www.instagram.com/p/BnGCjkxHIEe/>

Obr. 15: *Sunflower*, 2018, akvarel. PARK, Kate Kyehyun.

Dostupné z Instagramu urbankate_in_ca:

<https://www.instagram.com/p/B2UIxI3lyLp/>

Přílohy III. Fotodokumentace květin

- Obr. 1: Gladiol, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 2: Lilie, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 3: Hortenzie, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 4: Růže, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 5: Slunečnice, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 6: Cínie, 2021. Vlastní archiv

Přílohy IV. Fotodokumentace postupu práce

- Obr. 1: Výběr a fotodokumentace objektu, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 2: Příprava objektu, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 3: Skicový materiál, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 4: Vypnutí a podkresba, A3, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 5: Práce akvarelovými pastelkami, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 6: Kolorování kresby, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 7: Jemnější skici tuší, A4, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 8: Skici mikrotužkou, A4, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 9: Podkresba mikrotužkou, A3, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 10: Podmalba světlým okrem, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 11: Akvarel, 2021. Vlastní archiv

Přílohy V. Fotodokumentace výsledku práce

- Obr. 1: *Gladiol*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 2: *Gladiol*, akvarelové pastelky, A3, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 3: *Lilie*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 4: *Lilie*, akvarelové pastelky, A3, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 5: *Hortenzie*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 6: *Hortenzie*, akvarelové pastelky, A3, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 7: *Růže*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 8: *Růže*, akvarelové pastelky, A3, 2021. Vlastní archiv
- Obr. 9: *Slunečnice*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv

Obr. 10: *Slunečnice*, akvarelové pastelky, A3, 2021. Vlastní archiv

Obr. 11: *Slunečnice*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv

Obr. 12: *Slunečnice*, mikrotužka, A4, 2021. Vlastní archiv

Obr. 13: *Slunečnice*, akvarel, A3, 2021. Vlastní archiv

Obr. 14: *Cínie*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv

Obr. 15: *Cínie*, akvarelové pastelky, A3, 2021. Vlastní archiv

Obr. 16: *Cínie*, tuš, A4, 2021. Vlastní archiv

Obr. 17: *Cínie*, mikrotužka, A4, 2021. Vlastní archiv

Obr. 18: *Cínie*, akvarel, A3, 2021. Vlastní archiv

Obr. 19: Práce komplet A4, A3, 2021. Vlastní archiv